

Warszawa, dnia 14 maja 2012 r.

Poz. 292

**UCHWAŁA Nr 71
RADY MINISTRÓW**

z dnia 8 maja 2012 r.

w sprawie aktualizacji Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2012–2015

Na podstawie art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.¹⁾) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Aktualizuje się Wieloletni Plan Finansowy Państwa na lata 2012–2015.

2. Zaktualizowany Wieloletni Plan Finansowy Państwa 2012–2015 stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Prezes Rady Ministrów: *D. Tusk*

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 185, poz. 1092, Nr 201, poz. 1183, Nr 234, poz. 1386, Nr 240, poz. 1429 i Nr 291, poz. 1707.

Załącznik do uchwały nr 71 Rady Ministrów
z dnia 8 maja 2012 r. (poz. 292)

RADA MINISTRÓW

**WIELOLETNI
PLAN FINANSOWY
PAŃSTWA**

2012–2015

Warszawa, maj 2012 r.

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	5
ROZDZIAŁ I CELE POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ PAŃSTWA	7
1.1. Strategia	7
1.2. Filary rozwoju i obszary strategiczne	8
1.3. Wydatki rozwojowe i priorytety rozwojowe.....	9
ROZDZIAŁ II CELE POLITYKI FISKALNEJ PAŃSTWA	11
2.1. Polityka fiskalna w latach 2012-2015.....	11
2.2. Zmiany w systemie regulacyjnym i podatkowym w latach 2012-2015.....	12
2.3. Konsolidacja i reformy finansów publicznych w latach 2012-2015	13
ROZDZIAŁ III SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA	14
ROZDZIAŁ IV BUDŻET PAŃSTWA W LATACH 2012-2015	17
4.1. Prognoza dochodów budżetu państwa	17
4.2. Wydatki budżetu państwa	18
4.3. Deficyt budżetu państwa.....	19
ROZDZIAŁ V BUDŻET ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W LATACH 2012-2015	21
ROZDZIAŁ VI PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU PAŃSTWA	23
ROZDZIAŁ VII SEKTOR FINANSÓW PUBLICZNYCH W LATACH 2012-2015	24
ROZDZIAŁ VIII PAŃSTWOWY DŁUG PUBLICZNY	26
ZAŁĄCZNIK WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA WEDŁUG FUNKCJI NA LATA 2012-2015	27

WSTĘP

Gospodarka polska odnotowała w 2011 roku wysokie, jak na aktualne warunki europejskie tempo wzrostu gospodarczego 4,3%. Pozytywny wpływ na wzrost miał zarówno popyt krajowy (o skali wpływu 3,7 p.p.), jak i eksport netto (0,6 p.p.). Wkład spożycia prywatnego był zależny od tego z 2010 r., przy odnotowanym po raz pierwszy spadku spożycia publicznego, w związku z konsolidacją finansów publicznych. Odnotowano znaczną poprawę inwestycji prywatnych w tym przedsiębiorstw, jak też wysoką dynamikę nakładów publicznych na inwestycje infrastrukturalne. Poprawa aktywności gospodarczej, w tym wzrost inwestycji i dobre wyniki finansowe przedsiębiorstw, pozytywnie wpłynęły na wzrost popytu na pracę w 2011 r. Liczba pracujących zwiększyła się o 170 tys. osób, tj. 1,1%. Jednocześnie w 2011 r. wzrosła liczba bezrobotnych, a średnioroczna zharmonizowana stopa bezrobocia wyniosła 9,7% i pozostawała nadal taka sama jak przeciętna stopa bezrobocia w UE. Prognoza na rok 2012 zakłada ostrożnie, że wzrost gospodarczy w Polsce wyniesie 2,5%. Konserwatywne założenie wolniejszego niż w ubiegłym roku tempa wzrostu związane jest z oczekiwaną stagnacją u naszych głównych partnerów handlowych. Kluczowe kryterium poprawnej polityki fiskalnej jakim jest stabilność finansów publicznych, pozostaje szczególnie istotne w warunkach kryzysu zadłużeniowego niektórych państw strefy euro i wymaga prowadzenia polityki fiskalnej w oparciu o ostrożne prognozy makroekonomiczne. W kolejnych latach, wraz z poprawą koniunktury w UE, można spodziewać się przyspieszenia tempa wzrostu PKB w Polsce.

Głównym celem polityki gospodarczej rządu w średnim okresie pozostaje stworzenie warunków do szybkiego i zrównoważonego wzrostu przy zapewnieniu optymalnego tempa konsolidacji finansów publicznych. Działania zmierzające do realizacji tego celu zostały w tym dokumencie zaprezentowane przy zastosowaniu 22 funkcji państwa i odpowiednio ustrukturyzowanych celach dla poszczególnych funkcji. Wybrane kierunki działań są spójne z priorytetami wyznaczonymi w unijnej strategii

Europa 2020, jak też tegorocznej edycji Krajowego Programu Reform. Główne priorytety polityki społeczno-gospodarczej związane są z konsolidacją fiskalną, wzrostem aktywności zawodowej, poprawą warunków prowadzenia działalności gospodarczej i zwiększeniem poziomu innowacyjności gospodarki oraz prywatyzacją i poprawą zarządzania aktywami Skarbu Państwa.

Dobre wyniki gospodarcze oraz skuteczne działania konsolidacyjne rządu w roku 2011 doprowadziły do radykalnej zmiany stanu równowagi finansów publicznych. Przyrastający do roku 2010 deficyt zmniejszył się i to rekordowo o 2,7 pkt. proc. do 5,1 % PKB. Spadek deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2011 r. był przede wszystkim wynikiem spadku wydatków w relacji do PKB. Wzrost dochodów związany był ze zmianami systemowymi i efektami koniunktury. Dostosowania po stronie wydatkowej dotyczyły wydatków socjalnych i spożycia publicznego. Wyraźny spadek deficytu sektora oznaczał również analogiczny spadek deficytu strukturalnego.

Kontynuacja spadkowego trendu deficytu umożliwi Polsce w 2012 r., zgodnie z zaleceniami Rady UE zredukować nadmierny deficyt w sposób wiarygodny i trwały. Celowi temu służą działania naprawcze i stabilizacyjne związane z prowadzoną w Polsce konsolidacją finansów publicznych. W 2011 r. skutecznie zadziałały mechanizmy zawarte w nowelizacji ustawy o finansach publicznych, które ograniczyły wzrost wydatków sektora rządowego i samorządowego. Ograniczyć się można do wskazania efektów wydatkowej reguły dyscyplinującej, odnoszącej się do wydatków dyskrecyjnych i nowych wydatków prawnie zdeterminowanych (tzw. sztywnych).

Skuteczna konsolidacja fiskalna wzmacnia wiarygodność i fundamenty polskiej gospodarki. Pozwoliła również na uniknięcie ryzyka związanego z przekroczeniem przez dług publiczny drugiego progu ostrożnościowego (55% PKB). Począwszy od roku 2012 relacja długu do PKB będzie się zmniejszać, tak by w roku 2013 zejść poniżej progu 50%, a w roku 2015 osiągnąć nieco ponad 47%.

ROZDZIAŁ I

Cele polityki społeczno-gospodarczej państwa

1.1. Strategia

Podstawowym aktem prawnym regulującym obecnie zasady prowadzenia polityki rozwoju jest ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.). Ustawa określa podmioty prowadzące tę politykę, tryb współpracy między nimi oraz podstawowe instrumenty za pomocą których polityka rozwoju jest realizowana. W oparciu o zapisy ustawy opracowano dokument pt. „Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski”¹, przedstawiający model systemu zarządzania rozwojem, zmierzającego do zwiększenia skuteczności programowania i wdrażania polityki rozwoju oraz podniesienia jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz określono główne dokumenty strategiczne, które zawarto w dokumencie pn. „Plan uporządkowania strategii rozwoju”². Wdrażane rozwiązania charakteryzują się przede wszystkim:

- integracją wymiaru społeczno-gospodarczego i terytorialnego oraz zapewnieniem spójności

wszystkich polityk sektorowych, dziedzinowych i regionalnych;

- wprowadzeniem programowania strategicznego w perspektywie długo- i średniookresowej;
- zapewnieniem skutecznego finansowania polityki rozwoju.

Ramy nowego porządku strategicznego stanowi – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (DSRK „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”) oraz koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (por. rys. poniżej). W tak zdefiniowanych granicach mieścić się będzie Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020 (ŚSRK) stanowiąca najważniejszy dokument w perspektywie średniookresowej, określająca cele strategiczne rozwoju kraju do 2020 roku skorelowane z europejskim dokumentem programowym „Europa 2020”, oraz 9 strategiami zintegrowanymi – wskazanymi w „Planie uporządkowania strategii rozwoju”. Ważnym elementem porządku planowania strategicznego w odniesieniu do dokumentu „Europa 2020” jest Krajowy Program Reform, a także cyklicznie aktualizowane: Wieloletni Plan Finansowy Państwa oraz Program Konwergencji.

¹ Dokument przyjęty przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r.

² Dokument przyjęty przez Radę Ministrów 24 listopada 2009 r. – reasumpcja decyzji z 10 marca 2010 r. i z 30 kwietnia 2011 r.

Rysunek: Nowy porządek strategiczny

1.2. Filary rozwoju i obszary strategiczne

Celem zaproponowanego w DSRK projektu cywilizacyjnego „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” jest rozwój – mierzony poprawą jakości życia Polaków (wzrostem PKB na mieszkańca w relacji do UE i zwiększeniem spójności społecznej) dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwala na modernizację kraju. Realizacja tego strategicznego celu rozwojowego będzie możliwa dzięki trzem filarom zadaniowym:

- **Innowacyjności (modernizacji)**
- **Terytorialnie zrównoważonego rozwoju (dyfuzji)**
- **Efektywności**

W ramach **filara innowacyjności** najważniejsze znaczenie ma tworzenie nowych przewag konkurencyjnych w oparciu o wzmacnianie kapitału intelektualnego (ludzkiego, społecznego, relacyjnego i strukturalnego), a także podstaw szybkiego wzrostu po etapie konsolidacji finansów publicznych, ograniczenia deficytu budżetowego oraz zmniejszenia długu publicznego. Kluczowe jest uruchomienie silnego potencjału innowacyjnego, dzięki któremu zbudowana zostanie większa konkurencyjność nie tylko w gospodarce, ale także w innych obszarach życia społecznego, oparta na indywidualnej i zbiorowej kreatywności ludzi i rozwoju innowacyjnej, nowoczesnej przedsiębiorczości w Polsce.

Dla filara terytorialnie zrównoważonego rozwoju (dyfuzji) kluczowe są działania ukierunkowane na równoważenie rozwoju terytorialnego oraz wyrównywanie szans w ramach polityki spójności społecznej, w celu budowy potencjału konkurencyjności Polski i polskiej gospodarki.

W tym filarze działania do podjęcia w horyzoncie czasowym Wieloletniego Planu Finansowego Państwa obejmują przede wszystkim wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów. Wsparciem rozwoju regionalnego będzie także zwiększenie dostępności obsługi transportowej dla ludności i gospodarki poprzez kontynuację inwestycji infrastrukturalnych.

Filar efektywności, skupiony na zadaniach „sprawnego, pomocnego państwa” jest istotnym dopełnieniem, obok filaru terytorialnie zrównoważonego rozwoju i innowacyjności, warunków potrzebnych dla osiągnięcia celu poprawy jakości życia.

Najważniejsze działania rozwojowe w ramach filaru efektywności w perspektywie lat 2014 i 2015 obejmować będą w obszarze sprawnego państwa wykorzystanie istniejących rezerw w zakresie podniesienia efektywności działania instytucji państwowych w celu zwiększenia jakości i dostępności usług publicznych oraz podniesienia

jakości wymiaru sprawiedliwości. Rozwój gospodarczy oparty na wiedzy i innowacji oraz sprzyjający włączeniu społecznemu i równoważeniu różnic wymaga jak najwyższego społecznego kapitału rozwoju i poziomu zaufania. Dlatego istotnym zadaniem będzie zwiększanie kompetencji społecznych, kulturowych, obywatelskich oraz informacyjnych, a także poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. Uzupełnieniem tych działań będzie rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

Na podstawie rezultatów dotychczasowych prac nad nowymi dokumentami strategicznymi, w tym w szczególności DSRK, najważniejszymi obszarami rozwojowymi są: 1. Polska Cyfrowa, 2. Innowacyjność, 3. Kapitał ludzki, 4. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, 5. Rozwój regionalny, 6. Rozwój rolnictwa i wsi, 7. Transport, 8. Kapitał społeczny, 9. Sprawne państwo, 10. Bezpieczeństwo narodowe³.

Obszaram strategicznym przyporządkowane zostały zintegrowane strategie rozwoju uszczegółowujące cele i kierunki interwencji państwa w tym obszarze:

1. Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki (SIEG) – strategia dominująca dla obszaru Innowacyjność;
2. Strategia rozwoju kapitału ludzkiego (SRKL) – strategia dominująca dla obszaru Kapitał ludzki;
3. Strategia bezpieczeństwo energetyczne i środowisko (BEIŚ) – strategia dominująca dla obszaru Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko;
4. Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie (KSRR) – strategia dominująca dla obszaru Rozwój regionalny;
5. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa (SZRWriR) – strategia dominująca dla obszaru Rozwój rolnictwa i wsi;
6. Strategia rozwoju transportu (SRT) – strategia dominująca dla obszaru Transport;
7. Strategia rozwoju kapitału społecznego (SRKS) – strategia dominująca dla obszaru Kapitał społeczny;
8. Strategia sprawne państwo (SSP) – strategia dominująca dla obszaru Sprawne państwo;

³ Obszary strategiczne zostały wyróżnione na podstawie projektu DSRK oraz Planu uporządkowania strategii rozwoju.

9. Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej (SRSBN) – strategia dominująca dla obszaru Bezpieczeństwo narodowe.

1.3. Wydatki rozwojowe i priorytety rozwojowe

Jednym z warunków realizacji projektu cywilizacyjnego „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” jest, przy równoczesnym zapewnieniu trwałej stabilności finansów publicznych, przewidywana w DSRK i ŚSRK konsekwentna realokacja wydatków publicznych na rzecz dziedzin prorozwojowych. Do wydatków rozwojowych zaliczono wydatki na następujące kategorie lub podkategorie klasyfikacji COFOG: zdrowie, edukację i oświatę, badania podstawowe oraz badania i rozwój, rolnictwo i leśnictwo (z wagą 22%), transport, komunikację, gospodarkę ściekami (z wagą 80%), zmniejszanie zanieczyszczeń, dostarczanie wody (z wagą 50%) oraz kulturę.

Ponadto, w każdym z obszarów strategicznych określone zostały priorytety rozwojowe łączące cele zawarte

Dziesiątym obszarem strategicznym jest Polska Cyfrowa – jest to obszar, który ze względu na swój przekrojowy charakter jest uwzględniony we wszystkich strategiach.

w dokumentach strategicznych z wieloletnim planowaniem wydatków państwa na lata 2012-2015. Priorytety rozwojowe mają charakter wieloletni i realizowane są przez różne funkcje państwa i wyodrębnione w ich ramach zadania. W tabeli przedstawione zostały obszary strategiczne i priorytety rozwojowe wraz z przyporządkowaniem dominujących w ich realizacji funkcji Wieloletniego Planu Finansowego Państwa 2012-2015. Ze względu na fakt, że część z funkcji realizuje jednocześnie kilka priorytetów rozwojowych – ustanowienie bezpośrednich związków pomiędzy polityką rozwoju, w tym opracowywanymi zintegrowanymi strategiami rozwoju, a kierunkami wydatkowania środków publicznych możliwe jest przede wszystkim na poziomie zadań.

Tabela. Obszary strategiczne, dominujące strategie zintegrowane i priorytety rozwojowe wraz z przyporządkowaniem dominujących w ich realizacji funkcji Wieloletniego Planu Finansowego Państwa

OBSZARY STRATEGICZNE	STRATEGIA	PRIORYTETY ROZWOJOWE	DOMINUJĄCE FUNKCJE KORESPONDUJĄCE Z PRIORYTETEM
POLSKA CYFROWA	–	Zapewnienie dostępu cyfrowego poprzez infrastrukturę, kompetencje i otwarte zasoby	Funkcja 6. Polityka gospodarcza kraju
INNOWACYJNOŚĆ	SIEG	Poprawa warunków makroekonomicznych	Funkcja 6. Polityka gospodarcza kraju
		Stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości oraz tworzenia nowych miejsc pracy	Funkcja 6. Polityka gospodarcza kraju
		Stymulowanie innowacyjności w gospodarce	Funkcja 10. Nauka polska
KAPITAŁ LUDZKI	SRKL	Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki i nauki polskiej w skali międzynarodowej	Funkcja 10. Nauka polska
		Podniesienie kompetencji i kwalifikacji poprzez poprawę dostępności oraz jakości kształcenia i szkolenia	Funkcja 3. Edukacja, wychowanie i opieka
		Wspieranie aktywności zawodowej oraz wykorzystanie potencjału demograficznego	Funkcja 7. Gospodarka przestrzenna, budownictwo i mieszkalnictwo Funkcja 14. Rynek pracy
		Poprawa spójności społecznej poprzez ukierunkowanie polityki społecznej na ograniczenie deficytów i dysfunkcji oraz ich konsekwencji	Funkcja 13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny
BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE I ŚRODOWISKO	BEIŚ	Poprawa stanu zdrowia społeczeństwa	Funkcja 8. Kultura fizyczna Funkcja 20. Zdrowie
		Stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zapewniającego bezpieczeństwo energetyczne oraz rozwoju efektywnej energetycznie gospodarki	Funkcja 6. Polityka gospodarcza kraju
		Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska i poprawa jego stanu	Funkcja 12. Środowisko

ROZWÓJ REGIONALNY	KSRR	Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów, m.in. poprzez wzmacnianie potencjału rozwojowego metropolii i ośrodków regionalnych	Funkcja 17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju
		Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne	Funkcja 16. Sprawy obywatelskie
		Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego, przy jednoczesnym usprawnieniu procesów komunikacji społecznej	Funkcja 9. Kultura i dziedzictwo narodowe
ROZWÓJ ROLNICTWA i WSI	SZRWRiR	Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjałów	Funkcja 21. Polityka rolna i rybacka
TRANSPORT	SRT	Sprawną budowa i modernizacja infrastruktury transportowej stanowiącej element zintegrowanego systemu w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym	Funkcja 19. Infrastruktura transportowa
		Zwiększenie dostępności obsługi transportowej dla ludności i gospodarki	Funkcja 19. Infrastruktura transportowa
		Poprawa bezpieczeństwa użytkowników ruchu	Funkcja 19. Infrastruktura transportowa
KAPITAŁ SPOŁECZNY	SRKS	Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji	Funkcja 3. Edukacja, wychowanie i opieka
		Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne	Funkcja 8. Kultura fizyczna Funkcja 16. Sprawy obywatelskie
		Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego, przy jednoczesnym usprawnieniu procesów komunikacji społecznej	Funkcja 9. Kultura i dziedzictwo narodowe
SPRAWNE PAŃSTWO	SSP	Wzmocnienie systemu instytucjonalnego państwa	Funkcja 15. Polityka zagraniczna Funkcja 16. Sprawy obywatelskie
		Zapewnienie wysokiej jakości i dostępności usług publicznych	Funkcja 16. Sprawy obywatelskie
		Wzmocnienie systemu bezpieczeństwa publicznego	Funkcja 2. Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny
		Zwiększenie jakości i efektywności funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości	Funkcja 18. Sprawiedliwość
BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE	SRSBN	Wzmacnianie potencjału bezpieczeństwa narodowego	Funkcja 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic Funkcja 15. Polityka zagraniczna

ROZDZIAŁ II

Cele polityki fiskalnej państwa

2.1. Polityka fiskalna w latach 2012-2015

W obliczu kryzysu fiskalnego, jaki obecnie ma miejsce w Unii Europejskiej, gdy wycena rynkowa ryzyka niewypłacalności niektórych europejskich krajów znacząco wzrosła, odpowiedzialna i przewidywalna polityka fiskalna stanowi jeden z głównych priorytetów państwa. Zrównoważone finanse publiczne sprzyjają długofalowemu wzrostowi gospodarczemu i są kluczowym elementem stabilności makroekonomicznej. Z kolei wysoki deficyt finansów publicznych, poprzez negatywny wpływ na oszczędności krajowe, wzrost premii za ryzyko kraju, a tym samym wyższy koszt kapitału oraz rosnące koszty obsługi coraz większego długu publicznego, hamująco wpływa na akumulację kapitału i w efekcie przyczynia się do obniżenia tempa wzrostu potencjalnego PKB. Dyscyplina finansów publicznych jest kluczowym elementem stabilności makroekonomicznej, a tym samym wiarygodności państwa, która ma szczególne znaczenie w okresie obecnych zawirowań na rynkach finansowych i towarzyszącej im niepewności oraz ryzyka gwałtownych przepływów kapitału. Dlatego też ograniczenie nierównowagi finansów publicznych stało się głównym priorytetem rządu na najbliższe lata.

Sytuacja fiskalna w Polsce w latach 2009-2010, gdzie mieliśmy do czynienia ze znaczącym wzrostem deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych, wymusiła dokonanie konsolidacji fiskalnej o bezprecedensowej skali, której efekty, w postaci wyraźnego obniżenia deficytu, widać już było w roku 2011. Celem rządu jest zlikwidowanie nadmiernego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2012 r., a następnie kontynuowanie konsolidacji fiskalnej i osiągnięcie średniookresowego celu budżetowego w 2015 r. Termin likwidacji nadmiernego deficytu, jak również skala już wdrożonych i planowanych działań, stawiają Polskę wśród liderów konsolidacji fiskalnej. Decydujące znaczenie dla zrealizowania powyższych celów ma sposób przeprowadzenia planowanej konsolidacji. Analizując doświadczenia innych krajów można zauważyć, że najkorzystniejszym scenariuszem jest konsolidacja skupiona na stronie wydatkowej, której skutki są najbardziej trwałe. Doświadczenia międzynarodowe znalazły odzwierciedlenie w działaniach rządu prowadzących do silnego ograniczenia wydatków już w 2011 r. Tendencja ta będzie kontynuowana także w kolejnych latach, co najmniej do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego.

W długim okresie celem rządu pozostaje zapewnienie stabilności finansów publicznych. Realizacja tych zadań wymaga redukcji nierównowagi strukturalnej, w tym zadłużenia, a następnie utrwalenia osiągnięć konsolidacyjnych m.in. dalszego wzmocnienia ram instytucjonalnych prowadzenia polityki fiskalnej. Zaimplementowane rozwiązania instytucjonalne będą minimalizować ryzyko ponownego wystąpienia nierównowagi finansów publicznych w Polsce. Kluczową zmianą w stosunku do obecnych ram fiskalnych będzie położenie większego nacisku na zapewnienie trwałej równowagi sektora instytucji rządowych i samorządowych poprzez wprowadzenie stabilizującej reguły wydatkowej obejmującej cały sektor finansów publicznych. Na ukończeniu są prace analityczne nad projektem takiej reguły oraz propozycjami działań służących usprawnieniu procesu tworzenia budżetu i sprawozdawczości, które warunkują efektywną implementację docelowej reguły wydatkowej. Obecnie obowiązująca reguła dyscyplinująca (od 2011 r.) ogranicza tempo wzrostu wydatków dyskrecyjnych i tzw. nowych wydatków sztywnych, które obejmą także dotychczasowe wydatki sztywne, jeśli determinujący je akt prawny zostanie zmodyfikowany. Ewentualny projekt ustawy pociągający za sobą wzrost ww. wydatków wymaga uwzględnienia go w ogólnej puli wydatków dyskrecyjnych i nowych wydatków sztywnych, która nie może rosnąć o więcej niż 1% realnie w skali roku. Wydatkowa reguła dyscyplinująca będzie obowiązywać do momentu wydania przez Radę Ecofin decyzji o uchynieniu procedury nadmiernego deficytu wobec Polski. Następnie, po dokonaniu wymaganej skali dostosowania fiskalnego, zostanie wprowadzona docelowa reguła wydatkowa, która będzie miała za zadanie zapewnić, że deficyt sektora w średnim okresie będzie się kształtował na poziomie ok. 1% PKB. Wprowadzenie reguły i towarzyszących jej zmian w krajowych ramach fiskalnych pozwoli równocześnie wypełnić zobowiązania wynikające z dyrektywy stanowiącej element tzw. sześciopaku i określającej wymogi dla ram budżetowych członków UE. Dyrektywa Rady w sprawie wymogów dla ram budżetowych określa, że państwa członkowskie UE powinny dysponować silnymi numerycznymi regułami fiskalnymi. Takie reguły powinny być wykorzystywane w corocznych ustawach budżetowych, jak też w wieloletniej perspektywie planowania budżetowego. Mają one przyczynić się do

utrzymywania w średnim okresie salda instytucji rządowych i samorządowych na poziomie średniookresowego celu budżetowego (MTO), który dla Polski wynosi -1% PKB (liczony według ESA'95). Wprowadzenie reguły i towarzyszących jej zmian w krajowych ramach fiskalnych pozwoli ponadto wypełnić wymogi *Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w Unii Gospodarczej i Walutowej*, który Polska, wraz z 24 innymi państwami UE, podpisała na posiedzeniu Rady Europejskiej w dniach 1-2 marca 2012 r. Ponadto, dopełnieniem docelowej stabilizującej reguły wydatkowej, będzie wprowadzenie prawnie wiążącego limitu dla deficytu podsektora samorządowego (na ukończeniu są prace nad nowelizacją ustawy o finansach publicznych w tym zakresie).

Dodatkowo w celu wzmocnienia stabilności i przewidywalności pozycji fiskalnej kraju, obecnie trwają prace nad kolejną modyfikacją procedur ostrożnościowych i sanacyjnych w sytuacji przekroczenia przez PDP progę 50% lub 55% PKB. Celem

przygotowywanych zmian jest ograniczenie wpływu nagłych zmian kursu walutowego oraz procesu prefinansowania (zaciągania zobowiązań na finansowanie potrzeb pożyczkowych w kolejnym roku budżetowym) na stosowanie mechanizmów przewidzianych w procedurach ostrożnościowych, zwiększenie długu brutto i tym samym ryzyka przekroczenia progów ostrożnościowych.

Modyfikacja procedur ostrożnościowych pozwoli ograniczyć ryzyko nagłych zmian w polityce fiskalnej, wywołanych czynnikami mającymi niewielki związek z fundamentami gospodarczymi, zwiększając tym samym stabilność makroekonomiczną.

Realizacja powyżej zarysowanej polityki fiskalnej doprowadzi do redukcji nierównowagi strukturalnej finansów publicznych, w tym zadłużenia dzięki czemu zapewniona zostanie stabilność finansowa, a tym samym wzmocnione zostaną fundamenty dla długofalowego wzrostu gospodarczego.

2.2. Zmiany w systemie regulacyjnym i podatkowym w latach 2012-2015

Racjonalizacja i zwiększenie przejrzystości systemu regulacyjnego (i podatkowego) jest jednym z istotnych elementów polityki fiskalnej wspierającej konsolidację finansów publicznych oraz zrównoważony wzrost gospodarczy. Zmiany prawa powinny też w większym stopniu zachęcać do aktywnego uczestnictwa w życiu gospodarczym. Planowane jest przyjęcie specjalnej ustawy o redukcji niektórych obciążeń administracyjnych w gospodarce. Ograniczanie obciążeń administracyjnych i obowiązków informacyjnych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej pozwoli na zmniejszenie kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców i poprawę ich konkurencyjności. Planowane zmiany w prawie budowlanym powinny usprawnić przebieg procesów budowlanych. Rozwój e-administracji pozwoli usprawnić pracę administracji przy wykorzystaniu najnowocześniejszych technik informatycznych oraz udostępni i upowszechni różnego rodzaju publiczne zasoby cyfrowe, w tym zasoby edukacyjne, kulturowe i naukowe.

W obszarze podatków pośrednich w okresie objętym WFPF będą obowiązywać unormowania o warunkowych zmianach stawek podatku od towarów i usług, zabezpieczające finanse publiczne przed przekroczeniem limitów zadłużenia. Zgodnie z prognozami relacja państwowego długu publicznego do PKB nie przekroczy w latach 2012-2013 progę ostrożnościowego 55%. Należy zatem przyjąć, że stawki VAT w 2014 r. ulegną obniżeniu z 23% na 22% oraz z 8% na 7%. Od roku 2012 podwyższono stawkę VAT z

8% na 23% dla odzieży i dodatków odzieżowych dla niemowląt oraz obuwia dziecięcego. W 2013 roku zostaną wprowadzone również regulacje prawne umożliwiające stosowanie przez podatników podatku od towarów i usług faktur uproszczonych, uwzględniające zmiany dyrektywy Rady UE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w odniesieniu do przepisów dotyczących fakturowania.

W zakresie podatku akcyzowego w latach 2012–2015 nastąpią stopniowe, coroczne podwyżki stawek podatku akcyzowego na papierosy podyktowane koniecznością osiągnięcia minimalnego poziomu opodatkowania wymaganego w UE. Uzyskanie minimum zostało rozłożone w czasie dzięki wykorzystaniu uprawnienia do zastosowania okresu przejściowego obowiązującego do 2017 r. Od początku 2012 roku została wdrożona regulacja dotycząca poboru podatku akcyzowego od węgla, węgla brunatnego i koks. Wcześniej zwolniony z akcyzy węgiel i koks wykorzystywany do celów opałowych został opodatkowany z zastosowaniem maksymalnej skali zwolnień.

Wzorem innych państw dysponujących istotnymi zasobami surowców mineralnych w kwietniu 2012 r. wprowadzono podatek od wydobycia niektórych kopaliny obciążający nadzwyczajne zyski w sektorze wydobywczym miedzi i srebra.

Nowe regulacje dotyczące podatków bezpośrednich ukierunkowane są na poszerzenie bazy podatkowej, doprecyzowanie niektórych przepisów podatkowych na ich skuteczne omijanie oraz bardziej optymalne

zaadresowanie ulg podatkowych. Od 31 marca 2012 r. obowiązują przepisy uniemożliwiające unikanie podatku od przychodów z odsetek od lokat przy wykorzystaniu tzw. lokat jednodniowych. Projektowane na 2013 rok zmiany w podatku PIT polegają na wprowadzeniu rocznego limitu w zakresie stosowania 50% kosztów uzyskania przychodów, który wyniesie ½ kwoty stanowiącej górną granicę pierwszego przedziału skali podatkowej, tj. 42 764 zł. Wprowadzenie tego limitu zwiększy dochody sektora finansów publicznych już w 2013 r. Kolejne planowane zmiany PIT będą miały skutek finansowy wraz z rozliczeniem zobowiązań

2.3. Konsolidacja i reformy finansów publicznych w latach 2012-2015

Kolejne zmiany w przepisach regulujących finanse publiczne służą bezpośrednio ograniczaniu rozmiarów wydatków, jak też ich wyższej racjonalności i użyteczności w skali całego społeczeństwa. W 2012 roku obowiązują specjalne zasady waloryzacji emerytur i rent, które mają pomóc w zmniejszeniu zróżnicowania rozpiętości wypłacanych świadczeń. Zastosowana została jednorazowo waloryzacja kwotowa, korzystna dla emerytów i rencistów pobierających niższe świadczenia. Powyższe rozwiązanie nie wywołuje skutków finansowych dla sektora. Natomiast poprawa wyniku sektora finansów publicznych powinna nastąpić dzięki podwyższeniu od 1 lutego 2012 r. stawki składki rentowej płaconej przez pracodawców o 2 punkty procentowe.

Od 1 lutego 2012 r. obowiązuje ustawa o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012 r., która stanowi realizację orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Rolnicy prowadzący gospodarstwa rolne od 6 ha użytków rolnych w 2012 r. sami opłacają składkę na ubezpieczenie zdrowotne - za każdą osobę podlegającą ubezpieczeniu 1 zł za każdy pełny hektar przeliczeniowy użytków rolnych w gospodarstwie rolnym. Natomiast w przypadku gospodarstw poniżej 6 ha składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków budżetu państwa. W okresie objętym horyzontem WPPF zostaną wypracowane docelowe przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia zdrowotne rolników zastępujące to rozwiązanie przejściowe.

Najpoważniejsza zmiana dotycząca reformy systemu emerytalnego będzie wprowadzona na początku okresu

podatkowych w roku 2014. W celu wsparcia rodzin o najniższych dochodach, a także posiadających troje i więcej dzieci zwiększone zostaną ulgi dla rodzin wielodzietnych, dla rodzin wychowujących 2 dzieci ulgi pozostaną bez zmian, dla rodzin wychowujących 1 dziecko ulga podatkowa pozostanie pod warunkiem nieprzekraczania dochodu rocznego w wysokości 85 tys. zł. Ponadto przewidywana jest likwidacja ulgi na wydatki związane z użytkowaniem sieci internet.

W perspektywie WPPF zakłada się objęcie podatkiem dochodowym dochodów uzyskiwanych z działalności rolniczej.

2012–2015, należy jednak pamiętać, że proces ten, podobnie jak inne reformy z obszaru finansów publicznych, rozłożony będzie na wiele lat. Głównym celem nowych rozwiązań jest zapewnienie bezpieczeństwa systemu emerytalnego w świetle aktualnych prognoz demograficznych oraz stabilności finansów publicznych, dzięki ograniczeniu narastania długu publicznego. Od 2013 r. wiek przechodzenia na emeryturę kobiet i mężczyzn będzie stopniowo podwyższany i zrównany na poziomie 67 lat. Proces ten zakończy się w 2040 r. Jednocześnie zaproponowano możliwość skorzystania z emerytury częściowej po spełnieniu warunku kryterium wieku (62 lata dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn) oraz stażu ubezpieczeniowego (35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn). Emerytura częściowa byłaby wypłacana do osiągnięcia oficjalnego wieku emerytalnego i ma stanowić 50% emerytury wyliczonej na dzień złożenia wniosku. Ponieważ częściowe emerytury zmniejszają kapitał emerytalny, ich wypłata będzie powodować zmniejszenie wysokości emerytury wyliczonej po osiągnięciu oficjalnego wieku emerytalnego.

Przygotowany został przez rząd i przekazany do parlamentu nowy model zabezpieczenia emerytalnego dla służb mundurowych zakładający wydłużenie okresu pracy niezbędnego do nabycia uprawnień emerytalnych oraz określenie wieku uprawniającego do świadczenia emerytalnego.

ROZDZIAŁ III

Sytuacja makroekonomiczna

Produkt krajowy brutto (PKB) gospodarki UE, na którą przypada ok. 80% polskiego eksportu, zwiększył się w 2011 r. o 1,5%, wobec 2% w 2010 r. i był niższy od prognoz formułowanych przed rokiem. Wolniej rosły światowy handel i produkcja przemysłowa. Negatywny wpływ na koniunkturę gospodarczą w tym okresie miały: silny wzrost cen surowców naturalnych, katastrofy naturalne w Azji oraz przede wszystkim trwający kryzys zadłużeniowy w strefie euro, który wpłynął na wzrost awersji do ryzyka na światowych rynkach finansowych. Znalazło to odzwierciedlenie we wzroście rentowności papierów skarbowych i wyższym koszcie finansowania sektora bankowego, co doprowadziło do zaostrzenia warunków kredytowych, zwłaszcza w krajach europejskich.

Pomimo osłabienia aktywności gospodarczej na świecie, wyniki polskiego eksportu, zwłaszcza pod koniec 2011 r., okazały się zaskakująco dobre. Przyczyniło się do tego m.in. relatywnie duże osłabienie złotego w II połowie roku, które wpłynęło na poprawę konkurencyjności cenowej polskich produktów. Zgodnie z danymi BIS, między majem i grudniem ub.r. nastąpiła deprecjacja realnego efektywnego kursu złotego o 13%, który w ostatnim miesiącu 2011 r. osiągnął najniższy poziom od marca 2009 r. Wzrostowi sprzedaży zagranicznej sprzyjał także niewielki spadek relatywnych jednostkowych kosztów pracy w przetwórstwie przemysłowym. Powyższe czynniki przyczyniły się do wzrostu udziału polskiego eksportu w imporcie UE, co pozwoliło ograniczyć negatywne skutki spowolnienia gospodarczego i wymiany handlowej u naszych głównych partnerów. Realny wzrost eksportu wyniósł 7,5% co, przy 5,8% wzroście importu, pozwoliło zanotować dodatni wkład eksportu netto we wzrost PKB i zmniejszyć skalę nierównowagi zewnętrznej.

Na wysokim poziomie przez cały ub.r. utrzymywała się dynamika aktywności inwestycyjnej. To efekt wysokich nakładów w sektorze instytucji rządowych i samorządowych na inwestycje infrastrukturalne oraz poprawy inwestycji w sektorze prywatnym, zwłaszcza przedsiębiorstw. W 2011 r., po dwóch latach spadku, nakłady brutto na środki trwałe wzrosły o 8,3% w porównaniu do 2010 r. Poprawa aktywności gospodarczej, w tym wzrost inwestycji i dobre wyniki finansowe przedsiębiorstw, pozytywnie wpłynęły na wzrost popytu na pracę, który w 2011 r. zwiększył się o 1,1%. Nie pomogło to jednak w obniżeniu stopy bezrobocia, gdyż w tym samym okresie kontynuowany był wzrost aktywności zawodowej (współczynnik

aktywności zawodowej zwiększył się o 0,3 pkt. proc. do 56,1%), będący efektem większej aktywności osób starszych (powyżej 54 lat).

Wzrostowi zatrudnienia towarzyszyła ograniczona presja płacowa. Przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej wzrosło nominalnie o 5,4% w porównaniu do 2010 r., w tym w sektorze przedsiębiorstw o 5% (realnie odpowiednio o 1,1% i 0,6%). Przełożyło się to na niską dynamikę dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych, w związku z czym zanotowany w roku ubiegłym 3,0% wzrost spożycia prywatnego odbywał się kosztem spadku oszczędności. W 2011 r. zanotowano także pierwszy w historii spadek spożycia publicznego. Było to efektem konsolidacji fiskalnej nakierowanej na redukcję nadmiernego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych.

W roku ubiegłym średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 4,3%, wyraźnie powyżej celu NBP, wynoszącego 2,5%. Główne przyczyny wzrostu cen wynikały z czynników zewnętrznych: wysokich cen surowców na rynkach światowych i – spowodowanego wzrostem globalnej awersji do ryzyka – osłabienia złotego.

Bieżące prognozy wskazują, że na przełomie 2011 i 2012 r. gospodarka Unii Europejskiej znalazła się w tzw. technicznej recesji (ujemna dynamika kw/kw przez dwa kwartały z rzędu). Stopniowej poprawy oczekuje się dopiero w II połowie br., jednak w skali całego 2012 r. realny poziom PKB nie zmieni się w stosunku do 2011 r. W kolejnym roku wzrost PKB UE ma przyspieszyć do 1,2%, co jest poziomem wyraźnie niższym, niż średnio w latach poprzedzających globalny kryzys finansowy. Realne tempo wzrostu gospodarki UE od 2013 r. ma jednak stopniowo zwiększać się, by w horyzoncie niniejszej prognozy osiągnąć poziom 1,8%. Zmiany importu UE, podstawowego indykatora popytu na polski eksport, będą wynikać z oczekiwanych zmian ogólnej aktywności gospodarczej. Oczekuje się jego silnego spowolnienia w roku bieżącym, a następnie stopniowego przyspieszenia realnego tempa wzrostu tej kategorii ekonomicznej.

Okres prezentowanej prognozy pokrywa się z realizacją działań zaplanowanych w ramach przewidzianej w Polsce konsolidacji fiskalnej. Należy spodziewać się ograniczenia inwestycji publicznych, które w 2011 r. osiągnęły rekordowy poziom 5,8% PKB, będący równocześnie najwyższym w całej UE. Zmniejszenie udziału inwestycji publicznych związane jest m. in. z wykorzystaniem w poprzednich latach znacznej części

środków unijnych, których Polska jest beneficjentem w ramach obecnej perspektywy finansowej – w konsekwencji na kolejne lata perspektywy tych środków zostało odpowiednio mniej. Planowane jest też utrzymanie nominalnego funduszu wynagrodzeń podsektora centralnego na niezmiennym poziomie. Przeciętny wzrost wynagrodzeń w sektorze samorządowym będzie zbliżony do obserwowanego w sektorze rynkowym, a zgodnie z ustaleniami Rady Ministrów, w latach 2013-2015 wynagrodzenia pracowników publicznych szkół wyższych mają zwiększyć się łącznie o 30%. Zakłada się również, że w horyzoncie prognozy realny wzrost zużycia pośredniego finansowany ze źródeł krajowych wyniesie ok. 1% rocznie.

Uwzględniając powyższe szacuje się, że w 2012 r. realne tempo wzrostu PKB zwolni do 2,5%. Wśród czynników wspierających wzrost gospodarczy w Polsce należy wymienić utrzymującą się wysoką konkurencyjność polskich przedsiębiorstw względem partnerów handlowych. Znajduje to odzwierciedlenie w ich dobrych wynikach finansowych i stanowi podstawę prognozy zakładającej kontynuację wzrostu udziału polskiej produkcji na naszych rynkach eksportowych. Pozwala również oczekiwać, że rozpoczęty w 2011 r. wzrost udziału inwestycji sektora prywatnego w PKB będzie kontynuowany. Prognozuje się, że realne tempo wzrostu eksportu w 2012 r. zwolni, jednak, podobnie jak w roku ubiegłym, pozostanie wyższe niż realne tempo wzrostu importu. Pozwoli to utrzymać dodatnią kontrybucję eksportu netto we wzrost PKB. Utrzymująca się wysoka stopa bezrobocia wraz z rosnącą popytem (wskutek oczekiwanego wzrostu aktywności zawodowej) oraz planowanym zamrożeniem funduszu wynagrodzeń w większości jednostek podsektora rządowego i ubezpieczeń społecznych, będą znacząco ograniczać wzrost wynagrodzeń w skali całej gospodarki. Będzie to z kolei poważną barierą dla wzrostu dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych. Zakładając jednak dalszy spadek stopy oszczędności oraz uwzględniając pozytywny wpływ na konsumpcję prywatną efektów związanych z organizacją EURO 2012, można oczekiwać, że realny wzrost konsumpcji prywatnej w roku bieżącym wyniesie 2,1%.

Wraz z poprawą sytuacji na polskich rynkach eksportowych oczekuje się, że realne tempo wzrostu PKB w kraju będzie stopniowo przyspieszać, do 2,9% w 2013 r. i odpowiednio do 3,2% i 3,8% w kolejnych latach.

Realne tempo wzrostu eksportu, pomimo oczekiwanej aprecjacji złotego, pozostanie wyższe niż tempo wzrostu rynków eksportowych, co jest związane z utrzymującą się wysoką konkurencyjnością w obszarze jednostkowych

kosztów pracy polskich producentów. Będzie to również czynnik wspierający wzrost inwestycji sektora prywatnego. Kontynuacja odbudowy udziału inwestycji prywatnych w PKB do poziomu powyżej 17% w 2015 r., notowanego w latach 2007-2008, sprzyjać będzie wzrostowi zatrudnienia. Prognozuje się, że od 2013 r., pomimo zakładanego wzrostu aktywności zawodowej, stopa bezrobocia zacznie się stopniowo zmniejszać do 8,9% w 2015 r. Wraz z oczekiwaną poprawą sytuacji na rynku pracy i obniżającą się stopą bezrobocia, prognozowane jest przyspieszenie realnego tempa wzrostu wynagrodzeń, co pozwoli na szybszy wzrost spożycia prywatnego. W okresie prognozy realny wzrost tej kategorii ekonomicznej powinien być zgodny z szacowanym wzrostem dochodów i ustabilizować się na poziomie nieznacznie powyżej 3%.

Kształtowanie się popytu finalnego, obok kursu walutowego, będzie podstawową determinantą wzrostu importu w Polsce. W kolejnych latach, wraz z przyspieszeniem popytu, dynamika importu będzie się zwiększać, co będzie ograniczać wkład we wzrost PKB ze strony eksportu netto. Z drugiej strony, przyspieszeniu popytu towarzyszyć będzie dodatnia kontrybucja we wzrost PKB ze strony zmiany zapasów, przy czym kontrybucja ta najwyższa będzie w latach 2013-2014, kiedy oczekiwane jest największe przyspieszenie popytu finalnego.

W przypadku inflacji prognozuje się, że CPI po wzroście do 4,3% w 2011 r. utrzyma się na wysokim poziomie również w 2012 r. Średnioroczny CPI w roku bieżącym wyniesie 4,0%. Wysoki poziom tego wskaźnika związany jest z jego silnym wzrostem pod koniec 2011 r. m.in. wskutek wcześniejszej deprecjacji kursu złotego. W kolejnych latach, przy założeniu stabilizacji cen na rynkach surowcowych, presja inflacyjna będzie się zmniejszać, a CPI będzie się zbliżać do celu inflacyjnego NBP. W 2014 r., wskutek obniżenia stawek VAT, wskaźnik ten może przejściowo spaść poniżej 2,5%, by w kolejnym roku powrócić do poziomu spójnego z celem inflacyjnym NBP. Oczekuje się, że w horyzoncie prognozy tendencja aprecjacyjna złotego zostanie utrzymana. Sprzyjać temu powinny silne fundamenty polskiej gospodarki, w tym relatywnie niewielki deficyt rachunku bieżącego, napływ inwestycji zagranicznych oraz spadek premii za ryzyko związany z ograniczeniem nierównowagi finansów publicznych. Średnioroczna deprecjacja w 2012 r. jest natomiast wynikiem silnego osłabienia złotego pod koniec ubiegłego roku i utrzymania się relatywnie słabego kursu na początku roku bieżącego.

Prognoza podstawowych wskaźników makroekonomicznych w latach 2012-2015				
Kategoria	2012	2013	2014	2015
1. PKB w ujęciu realnym, dynamika	102,5	102,9	103,2	103,8
2. PKB w cenach bieżących, mld PLN	1612,7	1694,8	1787,5	1900,7
3. Średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych, %	104,0 (102,8*)	102,7	102,3	102,5
4. Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej, dynamika	100,2	100,6	100,7	101,0
5. Stopa bezrobocia rejestrowanego średnio w okresie, %	12,6	12,4	11,9	11,4
6. Stopa bezrobocia wg BAEL (15 lat i więcej)	9,9	9,7	9,3	8,9
7. Realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, dynamika	100,9	102,8	102,9	103,2
8. Import UE, dynamika	100,5	103,9	104,7	105,2

*Zgodnie z ustawą budżetową na 2012 r. planowano, że inflacja w 2012 r. wyniesie 2,8% - inflacja bazowa (CPI po wyłączeniu cen żywności i energii) w marcu br. wyniosła 2,4%; na skutek szybko zmieniającej się sytuacji w Europie, istnieje znacząco asymetryczne ryzyko, że inflacja w II połowie roku znacząco spadnie, co będzie miało wpływ na inflację w całym roku

ROZDZIAŁ IV

Budżet Państwa w latach 2012-2015

4.1. Prognoza dochodów budżetu państwa

Na poziom dochodów w latach 2012 – 2015 największy wpływ będzie miała sytuacja makroekonomiczna, a także wprowadzone w poprzednich latach oraz planowane w przyszłości zmiany w systemie podatkowym. W latach 2012 – 2015 przewiduje się stopniowe przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego. Według aktualnych prognoz tempo wzrostu PKB w ujęciu realnym wzrośnie z 2,5% w 2012 r. do 3,8% w 2015 r.

Najważniejszym źródłem dochodów budżetu państwa są wpływy z podatku VAT, które w kolejnych latach będą determinowane zmianami w sytuacji makroekonomicznej. W tym kontekście, niekorzystny dla dochodów z VAT będzie prognozowany po 2012 r. znaczący spadek inwestycji publicznych. Spadek inwestycji publicznych będzie oznaczać odwrócenie dotychczasowej pozytywnej tendencji, kiedy udział dóbr inwestycyjnych (opodatkowanych relatywnie wysokimi stawkami) w strukturze bazy podatkowej VAT rósł. Niemniej, o wiele ważniejszym, a wręcz kluczowym dla wpływów z podatku VAT i – szerzej – dla podatków pośrednich, będzie kształtowanie się konsumpcji prywatnej. Ta z kolei powinna rosnąć od 2013 r. zgodnie z prognozowanym wzrostem dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych i ustabilizować się na poziomie nieznacznie powyżej 3% w ujęciu realnym.

Spośród zmian systemowych wpływających na dochody budżetu państwa po 2012 r., najważniejszą będzie obniżenie, począwszy od 2014 r., stawek VAT: z obecnych 23% do 22% oraz z 8% do 7%.

W zakresie podatku akcyzowego należy zaznaczyć, że do 2017 r. Polska zobowiązana jest osiągnąć minimalny, określony regulacjami unijnymi, poziom obciążenia podatkiem papierosów, co oznacza kontynuację, po 2012 r., podwyżek stawki akcyzy na papierosy w kolejnych latach.

W horyzoncie prognozy przewiduje się coroczne zwiększanie wpływów z podatku CIT.

Z kolei w przypadku dochodów z podatków bezpośrednich w projekcie nowelizacji ustawy o PIT (która powinna wejść w życie w 2013 r.) proponuje się:

- wprowadzenie rocznego limitu kwotowego w zakresie stosowania 50% kosztów uzyskania przychodów dla podatników osiągających przychody z praw autorskich, który wyniesie 1/2 kwoty stanowiącej górną granicę pierwszego przedziału skali podatkowej, tj. 42.764 zł; oznacza to, że podatnik osiągający przychody z praw autorskich w wysokości

nieprzekraczającej kwoty 85.528 zł nadal będzie korzystać z ww. preferencji podatkowej bez ograniczenia; dla podatników osiągających wyższe przychody, ryczałtowe koszty wyniosą maksymalnie 42.764 zł (podatnik nadal będzie miał prawo do odliczenia kosztów uzyskania przychodów w wysokości faktycznie poniesionych, o ile zostaną odpowiednio udokumentowane); zmiana ta będzie miała pozytywny wpływ na dochody podatkowe począwszy od 2013 r.;

- likwidację ulgi na użytkowanie sieci Internet; obecnie podatnicy mogą zmniejszyć podstawę opodatkowania o kwotę nieprzekraczającą 760 zł rocznie; zmiana ta zacznie pozytywnie oddziaływać na dochody począwszy od 2014 r. (w wyniku rozliczenia podatku PIT za 2013 r.);
- zmiany w zakresie ulgi na wychowywanie dzieci; Wprowadzenie zmian w zakresie ulgi na wychowywanie dzieci przyniesie pozytywny, choć niewielki wzrost dochodów od 2014 r. (jako efekt rozliczenia podatku za 2013 r.). Dużo ważniejszym efektem tej zmiany będzie jednak bardziej sprawiedliwe adresowanie pomocy państwa.

W całym horyzoncie prognozy zakłada się brak zmian w obowiązującej od 2009 r. dwustopniowej skali podatkowej podatku dochodowego od osób fizycznych ze stawkami podatkowymi w wysokości 18% i 32%, z jednym progiem podatkowym w wysokości 85.528 zł oraz kwotą zmniejszającą podatek w wysokości 556,02 zł. Oznacza to, że kontynuowany będzie proces nieznacznego podwyższania efektywnego obciążenia podatkiem PIT, którego beneficjentami są praktycznie w równych częściach budżet państwa i samorząd terytorialny.

Zgodnie z ustawą o podatku od wydobycia niektórych kopalin, która weszła w życie 18 kwietnia 2012 r. budżet państwa będzie zasilany dodatkowymi wpływami z tego podatku. Od 2013 r. podatek będzie obowiązywał już przez pełny rok budżetowy, w związku z czym można spodziewać się wyższych wpływów niż w 2012 r.

Wśród innych czynników zwiększających dochody budżetu państwa należy wymienić wpływy z wprowadzenia systemu opłat za emisję CO₂ oraz opłaty za prawo do dysponowania zasobami częstotliwości radiowych. Od 2013 r. na sytuację makroekonomiczną zacznie także wpływać stopniowe podnoszenie wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn,

które będzie pozytywnie oddziaływać na podaż pracy, a tym samym na zatrudnienie, produkcję i wzrost gospodarczy. Choć efekt ten będzie początkowo bardzo

niewielki, to z czasem będzie narastać, a większa liczba pracujących Polaków będzie równocześnie oznaczać dodatkowe wpływy z dochodów podatkowych.

Wyszczególnienie	Dochody budżetu państwa (w mld zł)			
	Budżet 2012*	2013	2014	2015
DOCHODY OGÓLEM	293,8	305,4	312,7	330,3
1.1. Dochody podatkowe:	264,8	277,0	284,5	302,3
1.1.1. Podatki pośrednie	196,1	199,3	199,2	208,9
a) VAT	132,2	132,7	130,2	137,0
b) akcyza	62,6	65,3	67,8	70,6
c) podatek od gier	1,4	1,3	1,2	1,2
1.1.2 Podatki bezpośrednie	66,9	75,5	83,2	91,3
a) CIT	26,6	31,2	35,3	39,5
b) PIT	40,3	44,3	47,9	51,8
1.1.3 Inne dochody podatkowe	1,8	2,2	2,1	2,1
1.2. Dochody niepodatkowe	25,3	24,6	24,5	24,3
1.3 Cło	1,8	2,1	2,2	2,4
2. Dochody z UE i inne bezzwrotne	1,8	1,8	1,5	1,3

* Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Narodowy Bank Polski dochody budżetu państwa z tytułu wpłaty z zysku banku centralnego w 2012 r., nieujęte w budżecie państwa na 2012 r., prawdopodobnie wyniosą 8,2 mld zł.

4.2. Wydatki budżetu państwa

Prognoza wydatków budżetu państwa na lata 2012-2015 opracowywana była przy konserwatywnych założeniach. W związku z niestabilną sytuacją ekonomiczną w Europie i na świecie zrewidowano m.in. prognozy wzrostu polskiego PKB. Tym samym, w celu zapewnienia racjonalnej ścieżki schodzenia z poziomu deficytu sektora finansów publicznych, zmianom uległy również prognozy dotyczące wydatków budżetu państwa. Obniżanie poziomu deficytu sektora finansów publicznych ma służyć stabilizacji gospodarczej i utrwalać warunki do wzrostu gospodarczego na poziomie pozwalającym na zmniejszenie przez Polskę dystansu do średniego PKB per capita dla całej Unii Europejskiej. Niższy deficyt poprawia rating Polski, a to z kolei pozwala na tańsze finansowanie długu oraz pozytywnie wpływa na wzrost inwestycji zagranicznych, niezbędnych w sytuacji ograniczonego poziomu oszczędności krajowych. Należy pamiętać, że konsekwencją przekroczenia przez deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych jeszcze w 2008 r. wartości referencyjnej 3% PKB było podjęcie przez Radę Ecofin decyzji o istnieniu w Polsce nadmiernego deficytu

i wydanie zaleceń dotyczących jego redukcji. Zgodnie z tymi zaleceniami, Polska powinna do 2012 r. zredukować nadmierny deficyt do wartości poniżej 3% PKB w sposób wiarygodny i trwały. Należy równocześnie podkreślić, że ograniczenie nominalnego salda tego sektora tylko do wysokości 3% PKB może być niewystarczające. Rada Ecofin zaleciła, aby redukcja tego deficytu nastąpiła poprzez poprawę salda strukturalnego średniorocznie o przynajmniej 1% PKB, począwszy od 2010 r. Równocześnie Rada podkreśliła potrzebę osiągnięcia przez Polskę średniookresowego celu budżetowego (MTO) po wyeliminowaniu nadmiernego deficytu. Przewiduje się, że w 2012 r. deficyt sektora finansów publicznych wyniesie 2,9% PKB. Jednym z działań mających na celu ograniczenie deficytu jest oszczędna konstrukcja finansów budżetu państwa po stronie wydatkowej. Racjonalne szacunki wydatków budżetu państwa mają kluczowe znaczenie dla poziomu wydatków sektora finansów publicznych. Zatem szczególnie istotne jest ściśle przestrzeganie tymczasowej reguły wydatkowej, wprowadzającej mechanizm ograniczający wzrost wydatków publicznych.

Reguła ta została ujęta w ramy prawne w 2011 r. nowelizacją ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Polega ona na redukcji wydatków o charakterze uznaniowym, a więc niewynikających z istniejących ustaw regulujących wydatki publiczne oraz nowych wydatków prawnie zdeterminowanych. Wzrost ww. wydatków nie powinien przekraczać 1% w ujęciu realnym. Stosowanie reguły ma zapewnić elastyczność w przypadku wystąpienia wstrząsów makroekonomicznych, pozwalając na prowadzenie antycyklicznej polityki fiskalnej. Ponadto, dzięki stosowaniu reguły następować będzie stopniowe ograniczenie wielkości sektora publicznego w gospodarce. Podjęte działania przyczynią się zatem do wprowadzenia większej dyscypliny w gospodarowaniu środkami publicznymi, a tym samym do racjonalnego planowania i wykorzystania, a w konsekwencji ograniczenia nadmiernego wzrostu wydatków oraz zahamowania szybkiego wzrostu długu publicznego w Polsce. Reguła wydatkowa odnosi się do wydatków elastycznych, które stanowią ok. 25% wszystkich wydatków budżetu państwa. W celu przyspieszenia procesu uzdrawiania finansów publicznych, konieczne wydaje się rozszerzenie zakresu stosowania reguły wydatkowej, tak aby obejmowała jak największą część wydatków publicznych. W związku z tym prowadzone są prace nad uelastycznieniem wydatków sztywnych, jednakże wymaga to zmian wielu ustaw, które determinują ich wzrost.

W latach 2012-2015 na realizację programów wieloletnich planuje się przeznaczyć ogółem kwotę ok. 30,0 mld zł. W latach 2012-2015 na realizację programów finansowanych z udziałem środków UE oraz otrzymywanych od państw członkowskich EFTA planuje się przeznaczyć ogółem – poza wydatkami ujętymi w budżecie środków europejskich – kwotę ok. 40,1 mld zł. W latach 2012-2015 wydatki budżetu państwa będą kształtowane głównie przez kwoty wydatków prawnie zdeterminowanych. Środki przeznaczone na finansowanie wydatków lub zadań, w wysokościach określonych w odrębnych ustawach – art. 104 ust. 3 pkt 9 ustawy o finansach publicznych – będą stanowiły w tym okresie ok. 75% ogółu wydatków budżetu państwa. Największy wpływ na ich poziom mają m.in. dotacje do FUS oraz FER (który jest obsługiwany przez KRUS), wydatki na obronę narodową, subwencje dla jednostek samorządu terytorialnego oraz koszty obsługi długu publicznego. W roku 2012 dotacje do FUS oraz KRUS (art. 104. ust. 3 pkt 4 ustawy o finansach publicznych) wyniosą 55,2 mld zł, zaś w latach 2013-2015 łącznie przewiduje się 175,1 mld zł.

Należy podkreślić, że na lata 2012-2015 planowane jest stopniowe zmniejszanie udziału wydatków budżetu państwa w PKB, tak aby w 2015 r. ich udział w PKB spadł do 18,5% (z ok. 20,4% w 2012 r.)

Prognozę wydatków budżetu państwa na lata 2012-2015 przedstawia tabela zamieszczona poniżej.

Lata	Wydatki budżetu państwa		
	mld zł	% PKB	Dynamika
2012*	328,8	20,4	108,6%**
2013	337,4	19,9	102,6%
2014	340,7	19,1	101,0%
2015	352,3	18,5	103,4%

* Zgodnie z ustawą budżetową na rok 2012

** Dynamika roku 2012 porównuje wydatki z ustawy budżetowej na rok 2012 do wstępnego wykonania wydatków budżetu państwa w roku 2011.

4.3. Deficyt budżetu państwa

Maksymalny deficyt budżetu państwa (w mld zł)						
Wyszczególnienie	2011	2012		2013	2014	2015
	Wykonanie	Ustawa budżetowa	PW	Prognoza		
Deficyt budżetu państwa	25,1	35,0	26,8	32,0	28,0	22,0
Dochody z NBP	6,2	0,0	8,2	0,0	0,0	0,0

Deficyt budżetu państwa minus NBP	31,3	35,0	35,0	32,0	28,0	22,0
Deficyt sektora (ESA'95) % PKB	5,1		2,9	2,2	1,6	0,9

Maksymalny limit deficytu budżetu państwa stanowi kluczową kategorię w planowaniu budżetowym ze względu na art. 105 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym w projekcie ustawy budżetowej na dany rok, poziom deficytu nie może być większy niż poziom deficytu ustalony na ten rok w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa. W praktyce

wykonanie deficytu budżetu państwa jest zazwyczaj niższe od wielkości planowanych w ustawie budżetowej, które stanowią maksymalny limit. W związku z tym zarówno deficyt budżetu państwa jak i deficyt sektora finansów publicznych przedstawione w powyższej tabeli zostały określone przy konserwatywnych założeniach.

ROZDZIAŁ V

Budżet środków europejskich w latach 2012-2015

Budżet środków europejskich, obejmuje refundacje wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich (tj. w ramach Narodowej Strategii Spójności, Europejskiego Funduszu Rybackiego, niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) oraz na realizację Wspólnej Polityki Rolnej), z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej.

Zgodnie z art. 104 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Wieloletni Plan Finansowy Państwa określa prognozy dochodów i wydatków budżetu środków europejskich oraz prognozę wyniku budżetu środków europejskich.

Łącznie na lata 2012-2015 zaplanowane zostały dochody budżetu środków europejskich w wysokości 265,5 mld zł. Dochody będą uzyskane w ramach Narodowej Strategii Spójności 2007-2013, Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013, Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF) 2009-2014, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) 2009-2014, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW) oraz Wspólnej Polityki Rolnej.

Jednocześnie na lata 2012-2015 zaplanowano łącznie wydatki budżetu środków europejskich w wysokości 264,5 mld zł. Wydatki budżetu środków europejskich będą realizowane w ramach Narodowej Strategii Spójności 2007-2013, Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013, Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF) 2009-2014, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG) 2009-2014, Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW) oraz Wspólnej Polityki Rolnej, w ramach której zaplanowano 80,3 mld zł. Wynik budżetu środków europejskich odpowiednio w latach 2012-2015, na koniec okresu, oszacowano łącznie na: 1,0 mld zł.

Narodowa Strategia Spójności (NSS) określa strategiczne priorytety i obszary wykorzystania funduszy unijnych oraz systemy wdrażania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności, w ramach budżetu Wspólnoty na lata 2007-2013.

NSS ma na celu stworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej, opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia i wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Szczegółowe cele NSS są następujące:

- poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa,
- poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej,
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski,
- podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług,
- wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,
- wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Narodowa Strategia Spójności obejmuje następujące Programy Operacyjne:

1. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej, działania Programu Operacyjnego IS mieszczą się przede wszystkim w funkcji 19 (Infrastruktura transportowa), 12 (Środowisko) oraz częściowo 17 (Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju).
2. Regionalne Programy Operacyjne
Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej wydatki regionalnych PO mieszczą się przede wszystkim w funkcji 17 (Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju).
3. Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej olbrzymia większość wydatków PO KL mieści się w funkcjach: 17 (Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju), 14 (Rynek pracy), 13 (Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny) oraz 3 (Edukacja, wychowanie i opieka).
4. Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej działania PO IG dotyczą głównie funkcji 6 (Polityka gospodarcza kraju) oraz 10 (Nauka polska).
5. Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej wydatki PO RPWS mieścić się będą przede wszystkim w funkcji 17 (Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju) oraz 19 (Infrastruktura transportowa).

Wspólna Polityka Rolna UE obejmuje płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, organizacji rynku owoców i warzyw, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 oraz działania interwencyjne na wspólnotowych rynkach rolnych. Są to działania mieszczące się w priorytecie 5 „Rozwój Obszarów Wiejskich” Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015.

Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej, wydatki będą ponoszone w funkcji 21 (Polityka rolna i rybacka).

W ramach Europejskiego Funduszu Rybackiego realizowany jest Program Operacyjny Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013. Główne cele Programu to:

- racjonalna gospodarka żywymi zasobami wód i poprawa efektywności sektora rybackiego,
- podniesienie konkurencyjności polskiego rybołówstwa morskiego, rybactwa śródlądowego i przetwórstwa ryb,
- poprawa jakości życia na obszarach zależnych od rybactwa.

Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej wydatki Programu ponoszone będą głównie w funkcji 21 (Polityka Rolna i Rybacka).

Do niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) należą:

1. Norweski Mechanizm Finansowy (NMF 2009-2014) oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF-EOG 2009-2014). Według zadaniowej klasyfikacji budżetowej wydatki dotyczyć będą różnorodnych funkcji, w tym np. 3 (Edukacja, wychowanie i opieka) oraz 16 (Sprawy obywatelskie).

2. Szwajcarsko-Polski Program Współpracy

Wydatki dotyczą różnorodnych funkcji określonych w zadaniowej klasyfikacji budżetowej, np. 17 (Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju), 12 (Środowisko), 14 (Rynek pracy), 16 (Sprawy obywatelskie) i innych.

Lata	Budżet środków europejskich (w mld zł)		
	Dochody	Wydatki	Wynik
2012*	72,6	77,1	-4,5
2013	78,0	72,6	5,4
2014	67,9	64,0	3,9
2015	47,0	50,8	-3,8
RAZEM 2012-2015	265,5	264,5	1,0

* Prognoza zgodna z ustawą budżetową na rok 2012

ROZDZIAŁ VI

Przychody i rozchody budżetu państwa

Lata	Deficyt i potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa (mld zł)	
	Deficyt budżetu państwa	Potrzeby pożyczkowe netto
2012	35,0*	46,2*
2013	32,0	39,1
2014	28,0	41,8
2015	22,0	45,3

* wg ustawy budżetowej na 2012 r.

Przyjęte poziomy deficytu oraz potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa zostały przedstawione w tabeli. Do potrzeb pożyczkowych netto finansowanych nowo zaciąganiem długiem, poza deficytem budżetu państwa, który jest ich głównym składnikiem, należą przede wszystkim: wynik budżetu środków europejskich, refundacja z tytułu ubytku składki przekazywanej do OFE, udzielane pożyczki oraz saldo zarządzania środkami w ramach sektora finansów publicznych (konsolidacja).

W kierunku pomniejszenia potrzeb pożyczkowych netto oddziałują wpływy do budżetu z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa. Saldo środków w ramach zarządzania płynnością jednostek sektora finansów publicznych (konsolidacja) może zwiększać lub zmniejszać potrzeby netto w zależności od sytuacji finansowej jednostek.

Źródłem finansowania potrzeb pożyczkowych będą przychody na rynku krajowym i rynkach zagranicznych. Przychody na rynku krajowym będą pochodzić z emisji bonów i obligacji skarbowych. Dominująca część pozyskiwanych w ten sposób środków będzie pochodzić ze sprzedaży obligacji stałoprocentowych. Sprzedaż pozostałych rodzajów obligacji (zmiennoprocentowych i indeksowanych) stanowić będzie uzupełniające źródło

finansowania. Podobne znaczenie będzie miała emisja bonów skarbowych, których udział w zadłużeniu powinien ulegać ograniczeniu. Przychody na rynkach zagranicznych będą pochodzić przede wszystkim ze sprzedaży obligacji na rynkach międzynarodowych oraz z kredytów zaciąganych w międzynarodowych instytucjach finansowych (głównie w Europejskim Banku Inwestycyjnym oraz Banku Światowym).

Struktura finansowania potrzeb pożyczkowych będzie wynikała z realizacji celu strategii zarządzania długiem, tj. minimalizacji kosztów obsługi długu w długim okresie przy przyjętych ograniczeniach na ryzyko oraz bieżącej sytuacji rynkowej i budżetowej.

Poziom zakładanych przychodów oraz rozchodów budżetu państwa jest wynikiem operacji pozyskiwania środków na finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu oraz operacji zarządzania długiem. Źródłem przychodów jest przede wszystkim emisja długu oraz wpływy z prywatyzacji. Poziom rozchodów wynika głównie z wielkości istniejącego i prognozowanego do wykupu długu w poszczególnych latach oraz założonych potrzeb pożyczkowych netto innych niż deficyt budżetu państwa i wynik budżetu środków europejskich.

Lata	Przychody i rozchody budżetu państwa (mld zł) **	
	Przychody	Rozchody
2012	281,7***	242,1***
2013	203,6	177,0
2014	196,5	172,4
2015	255,4	229,6

** podlegające limitowi (zgodnie z ustawą o finansach publicznych limit rozchodów nie uwzględnia kwot wynikających z operacji zaciągania i spłaty zobowiązań w tym samym roku budżetowym)

*** wielkości z ustawy budżetowej na 2012 r.

ROZDZIAŁ VII

Sektor finansów publicznych w latach 2012-2015

Celem rządu jest zlikwidowanie nadmiernego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2012 r., a następnie kontynuowanie konsolidacji fiskalnej i osiągnięcie średniookresowego celu budżetowego w 2015 r. W związku z powyższym kontynuowane będą zmiany systemowe przyczyniające się nie tylko do ograniczenia nierównowagi fiskalnej, ale także do zwiększenia efektywności i poprawy struktury wydatków publicznych.

Pozytywny wpływ na finanse publiczne będą miały także działania nakierowane na wzmocnienie dyscypliny finansów publicznych. Istotnym instrumentem wspierającym racjonalność i efektywność wydatków publicznych będzie wprowadzona *ustawą o finansach publicznych* (z 2009 r.) nowa instytucja obejmująca wszystkie jednostki sektora finansów publicznych, jaką jest kontrola zarządcza, czyli ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

Ponadto proces konsolidacji będzie wspierany także przez nowe rozwiązania prawne wprowadzone nowelizacją *ustawy o finansach publicznych* (2010 r.) zwiększające samodyscyplinę fiskalną autorów rządowych projektów ustaw generujących skutki finansowe. W projektach ustaw przyjmowanych przez Radę Ministrów, których skutkiem finansowym może być zmiana poziomu wydatków jednostek sektora finansów publicznych, w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, należy określić:

- limit tych wydatków, wyrażony kwotowo, w horyzoncie dziesięcioletnim,
- mechanizmy korygujące, mające zastosowanie w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków,
- właściwy organ, który monitoruje wykorzystanie limitu wydatków na wykonywanie zadania publicznego przez jednostki sektora finansów publicznych oraz odpowiada za wdrożenie mechanizmów korygujących.

Wymóg ten będzie obowiązywał także w okresie, gdy Polska nie będzie podlegała procedurze nadmiernego deficytu.

Dodatkowo w okresie do czasu uchylecia wobec Polski procedury nadmiernego deficytu Rada Ministrów nie może przyjmować projektów ustaw określających zwolnienia, ulgi i obniżki, których skutkiem finansowym może być zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości

wynikających z obowiązujących przepisów lub powodujących zwiększenie wydatków, które nie są objęte tzw. tymczasową regułą wydatkową, w stosunku do obowiązującego stanu prawnego.

Zmniejszenie deficytu sektora finansów publicznych w zasadniczym stopniu wynikać będzie z działań już podjętych i planowanych przez rząd, w szczególności będzie odbywało się poprzez zmniejszenie wydatków, a nie zwiększenie dochodów.

Czynnikami wpływającymi na poziom i strukturę wydatków oprócz wspomnianych wyżej elementów dotyczących utrzymania dyscypliny wydatkowej będą także wprowadzone zmiany systemowe, w tym zastosowanie (przynajmniej do 2013 r. – terminu, w którym powinna nastąpić abrogacja procedury nadmiernego deficytu wobec Polski) reguły dyscyplinującej w stosunku do części sektora, która pozostaje pod bezpośrednią kontrolą rządu oraz przyjęcie założenia, że oszczędności w podsektorze samorządowym w latach 2012-2013 nie będą dokonywane w zakresie spożycia, w tym kosztów pracy, lecz poprzez ograniczenie wydatków inwestycyjnych. Oszczędności te są m.in. wynikiem obowiązujących regulacji prawnych (*ustawa o finansach publicznych*), zgodnie z którymi w 2014 r. zmienią się zasady zaciągania zobowiązań przez jednostki samorządu terytorialnego, „wymagające” w okresie przejściowym (tj. do 2013 r.) znacznej poprawy sytuacji finansowej wielu z tych jednostek.

Ponadto przyjęto, że nominalny fundusz wynagrodzeń podsektora rządowego i ubezpieczeń społecznych w 2012 r. nie zmieni się (z wyjątkiem części służb mundurowych), a przeciętne wynagrodzenie w podsektorze samorządowym będzie rosło w tempie zbliżonym do wzrostu wynagrodzeń w sektorze rynkowym. W kolejnych latach wspomniane ograniczenia zostaną utrzymane w podsektorze rządowym, z wyjątkiem wynagrodzeń pracowników publicznych szkół wyższych, które – zgodnie z ustaleniami Rady Ministrów – mają rosnąć w nominalnym tempie 9,14% rocznie, by w latach 2013-15 zwiększyć się łącznie o 30%.

Dodatkowo, na poprawę sytuacji fiskalnej w horyzoncie prognozy wpływ będzie miało ograniczenie możliwości przechodzenia na wcześniejsze emerytury (tzw. reforma emerytur pomostowych).

Wzrost dochodów sektora będzie wynikiem zarówno rosnących wpływów z podatków (w wyniku zmian systemowych i wzrostu gospodarczego), które zostały omówione w rozdziale poświęconym dochodom budżetu

państwa, jak również rosnącego strumienia składek na ubezpieczenia społeczne, do czego będzie przyczyniać się poprawiająca się sytuacja na rynku pracy.

Na ścieżkę deficytu sektora finansów publicznych oddziałuje także wynik tzw. budżetu środków europejskich, który został omówiony w rozdziale V Budżet środków europejskich w latach 2012-2015.

Poniższa tabela prezentuje poziomy deficytu sektora finansów publicznych w latach 2012-2015, przy założeniu

pełnej realizacji deficytu budżetu państwa w tym okresie. W praktyce wykonanie deficytu budżetu państwa jest jednak regularnie niższe niż maksymalny, dopuszczony ustawą budżetową limit. W rezultacie, wielkości przedstawione w poniższej tabeli należy traktować jako bardzo konserwatywne, a nie jako odzwierciedlające najbardziej prawdopodobny poziom deficytu sektora finansów publicznych, który jest niższy.

Prognoza na lata 2012 – 2015 deficytu sektora finansów publicznych					
		2012*	2013	2014	2015
Deficyt	mld zł	46,5	25,2	22,0	22,5

* Poziom deficytu sektora finansów publicznych zgodny z obowiązującą ustawą budżetową na rok 2012

ROZDZIAŁ VIII

Państwowy dług publiczny

W horyzoncie WFPF realizowana będzie *Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2012-2015* oraz, po przyjęciu przez Radę Ministrów wraz z projektem ustawy budżetowej na rok 2013, *Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2013-2016*. Zarządzanie długiem Skarbu Państwa oraz oddziaływanie na dług sektora

finansów publicznych będzie ukierunkowane na realizację celu *Strategii*, jakim jest minimalizacja kosztów obsługi długu przy przyjętych ograniczeniach związanych z ryzykiem.

W tabeli przedstawiony został poziom państwowego długu publicznego oraz jego relacji do PKB na koniec 2011 r. oraz prognozy tych wielkości w latach 2012-2015.

Państwowy dług publiczny w roku 2011 oraz prognozy na lata 2012-2015

		2011	2012	2013	2014	2015
Państwowy dług publiczny	mld zł	815,3	814,3	833,1	851,5	896,5
	% PKB	53,5	50,5	49,2	47,6	47,2

Przedstawione prognozy są zgodne z założeniami makroekonomicznymi i fiskalnymi przyjętymi do Programu Konwergencji – Aktualizacji 2012 i odzwierciedlają najbardziej prawdopodobny poziom długu publicznego.

Według aktualnie posiadanych danych wartość państwowego długu publicznego na koniec 2011 r. wyniosła 815,3 mld zł, a jego relacja do PKB wyniosła 53,5%. Oznacza to, że w 2011 r. relacja długu do PKB przekraczała próg 50%, ale ukształtowała się poniżej progu 55%.

W 2011 r. na spadek poziomu potrzeb pożyczkowych i przez to niższy przyrost państwowego długu publicznego miały wpływ dwie zmiany systemowe:

- zmiana polegająca na wprowadzeniu obowiązku lokat wolnych środków wskazanych jednostek sektora finansów publicznych szczebla centralnego na rachunku Ministra Finansów. Zmiana ta umożliwiła wykorzystanie płynnych środków finansowych sektora finansów publicznych do obniżenia potrzeb pożyczkowych budżetu państwa a tym samym zmniejszyła różnicę między wartością długu publicznego brutto i netto w kolejnych latach o ponad 20 mld zł,
- zmniejszenie części składki emerytalnej przekazywanej do OFE (od maja 2011 r.), co w istotny sposób ograniczyło transfery do FUS z tytułu ubytku składki przekazywanej do OFE. Zmiana ta ma wpływ na obniżenie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w kolejnych latach.

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych, przekroczenie progu 50% w 2011 r. oznacza konieczność przyjęcia w ustawie budżetowej na 2013 r. relacji deficytu budżetowego do dochodów nie wyższej niż założona w budżecie na 2012 r.

W latach 2012-2015 relacja państwowego długu publicznego do PKB będzie malała. Zgodnie z założeniami w 2012 r. wyniesie ona 50,5%, a do 2015 r. spadnie do 47,2%. Od 2013 r. będzie utrzymywała się poniżej pierwszego prognozy ostrożnościowego przewidzianego w ustawie o finansach publicznych.

Zmiany relacji długu do PKB w latach 2012-2015 będą przede wszystkim konsekwencją kształtowania się potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, tempa wzrostu PKB oraz kursu złotego w stosunku do innych walut, w tym zwłaszcza do euro. Oprócz ograniczania deficytu, istotnym uwarunkowaniem zmniejszającym potrzeby pożyczkowe budżetu państwa będzie poprawa salda budżetu środków europejskich, które w latach 2013-2014 będzie odnotowywać nawet kasową nadwyżkę. Do obniżenia potrzeb pożyczkowych przyczyniać się będą również przychody z prywatyzacji, choć oczekuje się, że ich skala w kolejnych latach będzie maleć.

Zakłada się, że w 2012 r. państwowy dług publiczny w ujęciu nominalnym obniży się nieznacznie tj. o 1,1 mld zł (głównie efekt aprecjacji złotego), a w kolejnych trzech latach wzrośnie odpowiednio o 18,8 mld zł, 18,4 mld zł i 45,0 mld zł.

Podobnie jak w latach poprzednich, znaczącą większość państwowego długu publicznego będzie stanowić dług Skarbu Państwa (średnio w latach 2012-2015 około 90%). Po dynamicznym przyroście długu sektora samorządowego w latach 2009-2011, przewidywane jest zmniejszenie tempa tego przyrostu spowodowane m.in. wejściem w życie mechanizmów przewidzianych w ustawie o finansach publicznych.

Załącznik

Wydatki budżetu państwa według funkcji na lata 2012-2015

Przedstawiony poziom wydatków w poszczególnych funkcjach i określone cele stanowią aktualizację Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2011-2014 przyjętego 5 kwietnia 2011 roku, sporządzoną w oparciu o ustawę budżetową na rok 2012 z dnia 2 marca 2012 r., uzupełnioną o prognozy na rok 2015.

Kwoty wydatków zostaną kolejny raz zmodyfikowane w następnej aktualizacji Wieloletniego Planu Finansowego Państwa. Podobnie może nastąpić zmiana powiązań z celami i miernikami rezultatów, a także efektami ustanowionymi przez nowe dokumenty programowe.

Funkcja 1. Zarządzanie państwem

Funkcja 1 obejmuje obszar państwa odpowiedzialny za zapewnienie prawidłowego funkcjonowania organów władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowej. W ramach tej funkcji realizowane są zadania zmierzające do wypełnienia najistotniejszych zapisów zawartych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, określających podstawowe zasady demokratycznego ustroju. Zadania realizowane w ramach funkcji 1

polegają na obsłudze merytorycznej, prawnej, organizacyjnej, finansowej, technicznej i kancelaryjno-biurowej organów władzy państwowej i urzędów centralnych. Działalność dysponentów, w ramach tej funkcji, obejmuje również sprawowanie nadzoru nad systemem zamówień publicznych i kontrolę realizacji zadań przez podległe jednostki.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	1,29	4,15

Wydatki realizowane w ramach funkcji 1 Zarządzanie państwem stanowią wydatki stałe związane z utrzymaniem i funkcjonowaniem organów władzy publicznej oraz wykonywaniem zadań administracji

państwowej (art. 104 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych). Wydatki te wyniosą w latach 2012-2015 łącznie 5,44 mld zł.

Ze względu na charakter funkcji nie prezentuje się mierników.

Funkcja 2. Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny

W ramach funkcji Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny zgrupowane są działania służb państwowych na rzecz zapobiegania i zmniejszania przestępczości, w tym gospodarczej, zagrożenia terrorystycznego, zapobiegania i łagodzenia skutków katastrof naturalnych oraz spowodowanych działalnością człowieka. Celem działań realizowanych w ramach funkcji 2 jest utrzymanie zdolności i odpowiednie do zaistniałej sytuacji reagowanie w przypadku wystąpienia zagrożeń dotyczących

bezpieczeństwa publicznego, życia i zdrowia obywateli, porządku prawnego i majątku narodowego, jak również ochrona przed bezprawnymi działaniami oraz skutkami klęsk żywiołowych.

Zakres omawianej funkcji wpisuje się w priorytet rozwojowy *Wzmocnienie systemu bezpieczeństwa publicznego* określony w projektowanej Strategii Sprawne Państwo (obszar strategiczny Sprawne Państwo).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	13,71	45,79

Na realizację zadań w ramach funkcji 2 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 59,50 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Miernik				
	Nazwa	Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Poprawa funkcjonowania służb bezpieczeństwa powszechnego i porządku publicznego	Wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem (liczba przestępstw wykrytych przez ogólną liczbę przestępstw stwierdzonych)	68%	68%	68%	68%
	Średni czas oczekiwania na podjęcie interwencji podmiotów ratowniczych Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego od momentu przyjęcia zgłoszenia	9 min. 3 sek.	9 min.	9 min.	8 min. 8 sek.
	Wskaźnik sprawności funkcjonowania systemu zintegrowanego zarządzania granicą	85%	-	-	86%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Realizacja prezentowanego celu wymagać będzie podjęcia szeregu kierunków interwencji, m.in. poprawy sprawności, wizerunku i zaufania do instytucji i służb porządku publicznego, organizowania działań na rzecz bezpieczeństwa na poziomie ogólnokrajowym i lokalnym, zapewnienia bezpieczeństwa granicy UE/Schengen, przeciwdziałania i zwalczania przestępstw i zagrożeń związanych z bezpieczeństwem powszechnym oraz doskonalenia funkcjonowania systemu zarządzania kryzysowego.

Wskaźnik wykrywalności przestępstw ogółem w latach 2012-2015 będzie utrzymywał się na stabilnym poziomie. Prognozuje się, że jego wartość na przestrzeni lat objętych aktualizacją WFPF utrzyma się na poziomie 68%.

W obecnej aktualizacji WFPF zrezygnowano z prezentacji miernika wskaźnik zagrożenia przestępczością na 100 tys. mieszkańców ze względu na brak dostępności danych na dzień opracowywania planów danych niezbędnych jako porównań.

Średni czas oczekiwania na podjęcie interwencji podmiotów ratowniczych Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego od momentu przyjęcia zgłoszenia wykazuje stałą tendencję poprawy. Dla roku 2012 wartość ta wyniesie 9 minut i 3 sekundy, a z kolei dla roku 2015 czas na podjęcie interwencji znacząco się

zmniejsza, o blisko 55 sekund, czyli do poziomu 8 minut i 8 sekund.

Wartość proponowanego na poziomie funkcji miernika pn. Wskaźnik sprawności funkcjonowania systemu zintegrowanego zarządzania granicą (%) oparta jest na pomiarze czteropoziomowego zintegrowanego systemu zarządzania bezpieczeństwem granicy zewnętrznej UE, obejmującego komplementarne strefy ochrony granicy: ochrona granicy państwowej i kontroli ruchu granicznego, kontrole imigracyjne (legalność pobytu, pracy i zatrudnienia cudzoziemców), wydawanie wiz, przeciwdziałanie nielegalnej migracji oraz zagrożeniom bezpieczeństwa granicy. Na dzień 1 stycznia 2013 r. planowane jest wejście w życie nowej ustawy o cudzoziemcach, wprowadzającej w życie przepisy tzw. dyrektywy powrotowej. Dyrektywa nakazuje stosowanie formy powrotów dobrowolnych. W związku z wprowadzeniem wskazanych zmian w przepisach utrudnione jest zaplanowanie dokładnej wartości miernika na lata 2013 i 2014. Przewiduje się jednakże, że w roku 2015 wartość miernika ulegnie poprawie w stosunku do roku 2012 z uwagi na nabyte przez funkcjonariuszy SG doświadczenie w zakresie wydawania decyzji powrotowych zgodnie z nowymi przepisami.

Funkcja 3. Edukacja, wychowanie i opieka

Zadania realizowane w ramach tej funkcji mają prowadzić do podwyższenia jakości wykształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczeństwa, zapewnienia powszechnego dostępu do nauki, jak również wspierania funkcji wychowawczej, opiekuńczej i profilaktycznej realizowanej przez szkoły i inne placówki oraz

wyrównania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Funkcja obejmuje zadania rządu w zakresie edukacji, wychowania i opieki, które dotyczą w szczególności wychowania przedszkolnego, kształcenia ogólnokształcącego, specjalnego i zawodowego, określania programów, podręczników i środków

dydaktycznych nauczania, systemu egzaminów zewnętrznych, organizowania pomocy stypendialnej dla uczniów, zatrudniania nauczycieli, ich awansu zawodowego i wynagrodzenia. W ramach funkcji 3 została po raz pierwszy ujęta subwencja oświatowa, która w 2012 r. wynosi 38,7 mld zł.

W obszarze tym ujęte są również działania rządu w sprawach młodzieży. Zakres funkcji wpisuje się w dwa

priorytety rozwojowe: *Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji* określony w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (obszar strategiczny Kapitał Społeczny) oraz *Podniesienie kompetencji i kwalifikacji poprzez poprawę dostępności oraz jakości kształcenia i szkolenia* określony w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego (obszar strategiczny Kapitał Ludzki).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	52,48	169,34

Na realizację zadań w ramach funkcji 3 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 221,82 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Podniesienie poziomu jakości kształcenia	Liczba aktywnych zawodowo pracujących z wyższym wykształceniem w liczbie aktywnych zawodowo pracujących ogółem	28,5%	29,5%	30,0%	30,3%
	Liczba absolwentów poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe (1) lub maturalny (2) w stosunku do liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy przystąpili do egzaminu (%)	1) 65% 2) 82%	1) 66% 2) 82%	1) 67% 2) 82%	1) 69% 2) 82%
Osiągnięcie do 2020 roku 90% wskaźnika upowszechnienia przedszkolnego	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	76%	79%	82%	84%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Edukacji Narodowej

Pierwszy cel dla funkcji 3 – podniesienie poziomu jakości kształcenia, mierzony jest przy zastosowaniu dwóch mierników. Liczba aktywnych zawodowo pracujących z wyższym wykształceniem w liczbie aktywnych zawodowo pracujących ogółem na przestrzeni lat sukcesywnie się zwiększa, w 2011 roku odsetek ten wyniósł 27,6%. W perspektywie czteroletniej prognozy przewidują wzrost wartości tego miernika o 1,8 p.p. z 28,5% w 2012 r. do 30,3% w 2015 r. Liczba absolwentów poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe (1) lub maturalny (2) w stosunku do liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy przystąpili do egzaminu (%), wykazuje stały wzrost w ciągu czterech kolejnych lat w zakresie egzaminów zawodowych. Zakładany wzrost miernika wynika z obserwowanego trendu w tym

obszarze i zwiększonego zainteresowania absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe zdaniem egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. Jednocześnie prognozuje się, że odsetek zdających pomyślnie maturę utrzymać się będzie w latach 2012–2015 na stałym poziomie 82%.

Drugi cel związany jest z upowszechnieniem wychowania przedszkolnego. Miernik dotyczy odsetka dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym. Wychowanie przedszkolne jest pierwszym etapem kształcenia w systemie oświaty. Zgodnie z obecnie obowiązującym prawem, od 1 września 2014 r. wszystkie dzieci 6-letnie zostaną objęte edukacją szkolną. Prognozy omawianego miernika zakładają stały wzrost odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym i osiągnięcie wartości 84% w roku 2015, co oznaczać będzie wzrost o 12 p.p. w stosunku do 72% odnotowanych w 2011 r.

Funkcja 4. Zarządzanie finansami państwa

Funkcja 4 obejmuje zadania z obszaru zarządzania finansami publicznymi. Głównym celem jest efektywne zaspokajanie potrzeb w zakresie finansowania wszystkich polityk państwa w sposób bezpieczny, stabilny i zrównoważony. W ramach funkcji podejmowane są działania kontrolne i administracyjne

oraz nadzór nad rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym, emerytalnym i bankowym, ponadto kontrola skarbową oraz nadzór nad organami kontroli skarbowej i innymi podmiotami wydatkującymi środki publiczne, jak też obsługa środków własnych Unii Europejskiej.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
		94,45

Na realizację zadań w ramach funkcji 4 wraz z zawartymi w niej rezerwami celowymi i ogólną, składką do budżetu UE, subwencją dla jednostek samorządu terytorialnego oraz kosztami obsługi długu planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 371,92 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

W ramach funkcji 4 ujęta jest cała kategoria wydatków na obsługę długu publicznego (art. 104 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych), z wyłączeniem wydatków zaliczonych do funkcji 11 (związanych z finansowaniem programu wieloletniego „Wyposażenie Sił Zbrojnych RP w samoloty wielozadaniowe”).

Przewidywane wydatki na koszty obsługi długu publicznego w 2012 r. wynoszą 43,0 mld zł. Szacuje się, że w latach 2013-2015 koszty te wyniosą łącznie 128,7 mld zł. Wielkości te są wynikiem założonych:

- poziomów i struktury długu w efekcie bieżącego finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa,
- rentowności (oprocentowania) długu,
- kursów walutowych i rezerwy na ryzyko ich zmian,
- operacji związanych z zarządzaniem długiem i zarządzaniem płynnością budżetu państwa,
- wypłat z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

Kolejną kategorią w ramach funkcji 4 są środki własne Unii Europejskiej (art. 104 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych).

Składka unijna została zaplanowana na rok 2012 w wysokości 16,1 mld zł i szacuje się ją łącznie w latach 2013-2015 na 51,7 mld zł.

Kalkulacja wysokości środków własnych na rok 2012 jest oparta na projekcie budżetu UE wyrażonym w euro. Ostateczna wielkość wpłat poszczególnych państw członkowskich z tytułu środków własnych UE jest

uzależniona od uchwalonej przez Radę UE i Parlament Europejski wysokości budżetu UE. Poziom wydatków budżetu ogólnego UE może zostać zmieniony w trakcie roku budżetowego na podstawie nowelizacji budżetu, co pociąga za sobą zmianę wysokości wpłat poszczególnych krajów. Ponadto w szacunku uwzględnia się prognozy makroekonomiczne, w tym głównie wskaźników wzrostu DNB poszczególnych państw członkowskich.

Prognoza na lata 2013-2015 opiera się natomiast na przewidywanej w tym okresie wielkości budżetu UE oraz prognozach danych makroekonomicznych. Należy podkreślić, że prognozowany poziom składki członkowskiej w latach 2013-2015 będzie ulegał modyfikacji w stosunku do przedstawionych prognoz, podczas negocjacji budżetowych UE na kolejne lata.

Subwencja ogólna dla JST (art. 104 ust. 3 pkt 5 ustawy o finansach publicznych) w roku 2012 została zaplanowana na kwotę 50,2 mld zł. Szacuje się, że w latach 2013-2015 subwencja ogólna wyniesie łącznie 157,1 mld zł.

Omawiana kategoria wydatków budżetu państwa obejmuje również dotacje na zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego (art. 104 ust. 3 pkt 5 ustawy o finansach publicznych). Planuje się, że w latach 2013-2015 kwota przeznaczona z budżetu państwa na tę kategorię wydatków wyniesie ok. 70 mld zł.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Stabilność finansów publicznych	Deficyt sektora finansów publicznych w mld zł	46,5	25,2	22,0	22,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów

Polska jest zobowiązana decyzją Rady UE Ecofin do zlikwidowania nadmiernego deficytu do 2012 r. Pakt Stabilności i Wzrostu wymaga także utrzymania relacji długu publicznego do PKB na poziomie poniżej 60% i osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego (MTO) na poziomie -1% PKB.

Deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych przekroczył limit określony w Pakcie Stabilności i Wzrostu w 2008 r. Wzrósł wówczas do 3,7% PKB, w roku 2009 osiągnął 7,4% PKB, zaś w 2010 roku 7,8%

PKB. Spowodowane było to spadkiem dochodów sektora w relacji do PKB, przy jednoczesnym wzroście wydatków w relacji do PKB.

Wstępne wykonanie wskazuje, że w 2011 r. deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł ok. 5,1 % PKB. Ustawa budżetowa na 2012 r. zakłada, że deficyt budżetu państwa nie przekroczy 35,0 mld zł, zaś całego sektora 46,5 mld zł. Docelowo w roku 2015 deficyt sektora finansów publicznych powinien się zmniejszyć do 22,5 mld zł, tj. około 1% PKB.

Funkcja 5. Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa

Funkcja 5 obejmuje swoim zakresem sprawy dotyczące gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, w tym komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych, prywatyzacji spółek z udziałem Skarbu Państwa, jak również ochronę interesów Skarbu Państwa. W ramach tej funkcji przeprowadzane są procesy przekształceń własnościowych majątku państwowego, nadzorowana

jest działalność spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz gospodarowanie przejętym mieniem po zlikwidowanych lub upadłych przedsiębiorstwach państwowych. Ponadto są zaspokajane roszczenia majątkowe wobec Skarbu Państwa (m.in. wypłaty odszkodowań reprivatyzacyjnych i dla osób represjonowanych oraz rekompensat tzw. zabużańskich).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	0,18	0,59

Na realizację zadań w ramach funkcji 5 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 0,77 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Zwiększanie konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez zmianę struktury własnościowej	Wartość planowanych przychodów z prywatyzacji	10 mld	5 mld	5 mld	3 mld
Wywiązywanie się ze zobowiązań Skarbu Państwa w stosunku do obywateli	Liczba zaspokojonych roszczeń w stosunku do wniosków	100%	100%	100%	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Skarbu Państwa

Nakierowana na wzrost konkurencyjności zmiana struktury własnościowej na rzecz podmiotów prywatnych zależy od stopnia realizacji planowanych na dany rok budżetowy przychodów z prywatyzacji. Miernik wskazuje na tendencję spadkową wraz ze zmniejszającym się zasobem podmiotów z udziałem skarbu państwa. W roku 2011 z tytułu przychodów z prywatyzacji uzyskano 13,1 mld zł, przewiduje się, że w roku 2012 będzie to 10 mld zł. Szacuje się, że w kolejnych latach wartość ta będzie się systematycznie obniżać do 3 mld zł w 2015 roku.

Wartość miernika określającego liczbę zaspokojonych roszczeń w stosunku do wniosków uzależniona jest od zaspokojonych roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa z naruszeniem prawa, w odniesieniu do ilości wniosków z roszczeniami wobec Skarbu Państwa, które zostały uznane za zasadne. Zaplanowana wartość tego miernika na lata 2012-2015 wskazuje na pełne zaspokojenie napływających roszczeń wobec Skarbu Państwa.

Funkcja 6. Polityka gospodarcza kraju

Zakres funkcji 6 obejmuje działania mające na celu zapewnienie stałego wzrostu gospodarczego, postępu społeczno-ekonomicznego oraz rozwoju gospodarki krajowej. W ramach tej funkcji realizowane są także inicjatywy związane ze współpracą gospodarczą z zagranicą, polityką energetyczną i własnością przemysłową. Zadania państwa obejmują umacnianie konkurencyjności oraz innowacyjności, zapewnienie stabilnych i sprzyjających rozwojowi warunków prawno-organizacyjnych, w szczególności poprzez ochronę konkurencji, konsumentów, jak również nadzór rynkowy i pomoc publiczną. Kolejnym elementem działań jest państwowy nadzór i kontrola nad rynkiem energetycznym, bezpieczeństwem jądrowym i ochroną radiologiczną. Stabilnemu zapewnieniu dostaw paliw i energii oraz zwiększeniu efektywności ich wykorzystania służy dywersyfikacja źródeł zaopatrzenia i sposobu wytwarzania energii, a także niezawodna

infrastruktura. W obszarze zadań funkcji 6 podejmowane są działania na rzecz turystyki oraz rzetelnej informacji gospodarczej. Zakres funkcji wpisuje się w kilka priorytetów rozwojowych: *Zapewnienie dostępu cyfrowego poprzez infrastrukturę, kompetencje i otwarte zasoby* z obszaru strategicznego Polska cyfrowa; dwa kolejne priorytety rozwojowe *Poprawa warunków makroekonomicznych* i *Stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości oraz tworzenia nowych miejsc pracy* z projektowanej Strategii innowacyjności i efektywności gospodarki (obszar strategiczny Innowacyjność) oraz priorytet *Stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zapewniającego bezpieczeństwo energetyczne oraz rozwoju efektywnej energetycznie gospodarki* określony w projektowanej strategii i obszarze strategicznym Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	2,82	8,14

Na realizację zadań w ramach funkcji 6 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 10,96 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Stabilny i zrównoważony rozwój polskiej gospodarki	PKB per capita (w relacji do UE-27)	65%	66%	67%	69%
	Nakłady na działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną	38,03 mld zł	42,25 mld zł	46,93 mld zł	52,13 mld zł
Bezpieczeństwo energetyczne kraju	Udział produkcji energii elektrycznej z paliw pochodzenia krajowego w krajowej produkcji energii elektrycznej	powyżej 85%	powyżej 85%	powyżej 85%	powyżej 85%
	Nadwyżka mocy dyspozycyjnych elektrowni krajowych w stosunku do maksymalnego krajowego zapotrzebowania mocy	powyżej 10%	powyżej 10%	powyżej 10%	powyżej 10%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki i Ministerstwa Finansów

Podstawowy cel funkcji 6 to stabilny i zrównoważony rozwój gospodarki polskiej, który jest mierzony za pomocą dwóch mierników: syntetycznego i szczegółowego. Pierwszy miernik dotyczy wartości PKB *per capita* w relacji do średniej dla 27 krajów Unii Europejskiej. Utrzymanie dodatniego tempa wzrostu gospodarczego w Polsce w latach kryzysu gospodarczego na świecie i w Europie – średniorocznie 3,7% w latach 2008–2011 pozwoliło na poprawę badanej relacji. W rezultacie poziom PKB *per capita* wg.

PPS dla Polski w relacji do średniej UE wzrósł z 56,4% w roku 2008 do (wg aktualnych szacunków) 64,1% w 2011 r. Wyższa od europejskiej dynamika wzrostu PKB dotyczyła niemal wszystkich województw. Prognozowane wartości tego miernika na lata 2012-2015 podtrzymują stały wzrost relacji. Przewiduje się, że w 2015 roku PKB *per capita* w Polsce będzie stanowił 69% średniego poziomu PKB *per capita* dla UE–27. Drugi miernik realizacji tego celu ujmuje istotny z punktu widzenia kreacji wzrostu fragment nakładów

w gospodarce narodowej. Są to nakłady na działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną, które osiągną w 2012 r. wartość 38,0 mld zł. W kolejnych latach planowany jest wzrost wartości nakładów aż do kwoty 52,1 mld zł w 2015 r.

Do celu drugiego, jakim jest bezpieczeństwo energetyczne kraju przypisano dwa mierniki. Planuje się, iż udział produkcji energii elektrycznej z paliw

pochodzenia krajowego w krajowej produkcji energii elektrycznej będzie wynosił powyżej 85% dla całego okresu wieloletniego objętego aktualizacją WPPF. Na przestrzeni lat 2012-2015 przewidywana jest ponad 10% nadwyżka mocy dyspozycyjnych elektrowni krajowych w stosunku do maksymalnego krajowego zapotrzebowania mocy.

Funkcja 7. Gospodarka przestrzenna, budownictwo i mieszkalnictwo

W ramach działań państwa w obszarze funkcji 7 realizowane są podstawowe programy rządowe polityki mieszkaniowej obejmujące wsparcie nowych inwestycji w budownictwie mieszkaniowym, inwestycji zapobiegających degradacji fizycznej istniejącego zasobu oraz innych ustawowo określonych zobowiązań w zakresie finansowania mieszkalnictwa. Realizowane są również działania zmierzające do poprawy stanu technicznego istniejących zasobów, ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć mających na celu poprawę efektywności energetycznej. Szczegółowe

zadania dotyczą m.in. nadzoru obrotu rynkowego wyrobami budowlanymi w zakresie wypełniania norm jakościowych i bezpieczeństwa oraz w dziedzinie geoinformacji na rzecz przestrzegania prawa i standardów z zakresu geodezji i kartografii. Zakres funkcji wpisuje się w priorytet rozwojowy *Wspieranie aktywności zawodowej oraz wykorzystanie potencjału demograficznego* określony w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego (obszar strategiczny Kapitał Ludzki).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	1,77	5,78

Na realizację zadań w ramach funkcji 7 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 7,55 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Poprawa stanu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych	Liczba mieszkań przypadająca na 1000 mieszkańców (w szt.)	362,8	366,4	370	373,6
	Liczba nowobudowanych mieszkań na 1000 mieszkańców (szt.)	4	4	4	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej

Poprawa stanu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych stanowi jasny i adekwatny cel dla funkcji 7. Prognozowane wartości pierwszego miernika wskazują na ponad 5 % wzrost liczby mieszkań w 2015 roku w stosunku do roku 2011. Wartość tego miernika w głównej mierze uwarunkowana jest czynnikami historycznymi i zmienia się rokrocznie na skutek realizacji nowych inwestycji mieszkaniowych oraz wycofywania z eksploatacji części istniejących zasobów. Wartość tego miernika nie jest powiązana bezpośrednio z corocznymi wydatkami budżetowymi. Przyjęty na 2012 rok wskaźnik w wysokości 362,8 uwzględnia wstępne wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań (NSP) i jest podstawą dla prognozowania wysokości tego wskaźnika w latach 2013-2015.

Liczba nowobudowanych mieszkań przypadająca na 1000 mieszkańców jest wskaźnikiem pokazującym bieżący stan sektora budownictwa mieszkaniowego. Odzwierciedla działania różnych programów rządowych bezpośrednio stymulujących wzrost podaży mieszkaniowej (np. program „Rodzina na swoim”, program budownictwa społecznego, program budownictwa socjalnego), jak również z tworzeniem przepisów wpływających na przebieg procesu inwestycyjno-budowlanego. Działania te przekładają się na liczbę wybudowanych w danym okresie mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, która w prognozowanym okresie jest stała i wynosi 4.

Funkcja 8. Kultura fizyczna

Kultura fizyczna wspiera realizację priorytetów rozwojowych w obszarach kapitału ludzkiego i społecznego. Efektem działań w obszarze kapitału ludzkiego jest m.in. poprawa stanu zdrowia, poziomu edukacji, czy zwiększanie wydajności pracy. Natomiast dzięki możliwościom zrzeszania i aktywizowania lokalnych społeczności w ramach zadań realizowanych w obszarze funkcji wywierany jest wpływ na mechanizmy partycypacji społecznej. Wśród wspieranych zadań znajdują się inicjatywy mające na celu promocję i upowszechnianie aktywności fizycznej w społeczeństwie, wspieranie sportu wyczynowego oraz rozwój infrastruktury sportowej. Priorytetowym zadaniem

w ramach omawianej funkcji jest finansowanie działań mających na celu przygotowanie oraz organizację finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012. Zakres funkcji 8 wpisuje się w priorytet rozwojowy *Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne* określony w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (obszar strategiczny Kapitał Społeczny) oraz priorytet rozwojowy *Poprawa stanu zdrowia społeczeństwa* określony w projektowanej Strategii Kapitału Ludzkiego (obszar strategiczny Kapitał Ludzki).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	0,64	1,54

Na realizację zadań w ramach funkcji 8 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 2,18 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Do 2015 roku poszerzenie oferty ogólnodostępnej infrastruktury sportowej o 40%	Liczba obiektów sportowych dofinansowanych z FRKF ogółem oddanych do użytku w stosunku do roku poprzedniego (wartość procentowa)	6%	5,5%	5,2%	4,9%
	Liczba obiektów ogólnodostępnej infrastruktury sportowej dofinansowanych ze środków budżetu państwa	550	450	450	450
Wzrost pozycji Polski we współzawodnictwie międzynarodowym w sportach olimpijskich	Miejsce w rankingu światowym w sportach olimpijskich	14-20	14-20	14-18	13-17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Sportu i Turystyki

Dążenie do istotnego, bo aż 40 % wzrostu ogólnodostępnej infrastruktury sportowej stanowi ambitny cel działań na rzecz całego społeczeństwa. Efekty realizacji tego celu wskazują dwa mierniki odnoszące się do zaangażowanych środków publicznych. Miernik liczba obiektów sportowych dofinansowanych z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej ogółem oddanych do użytku w stosunku do roku poprzedniego mierzy realizację zadań inwestycyjnych, na które jest udzielane dofinansowanie ze środków stanowiących wpływy z dopłat do stawek w grach losowych objętych monopolem państwa. Dotyczy to m.in. zadań inwestycyjnych dofinansowanych w zakresie budowy, remontów i przebudowy obiektów sportowych o znaczeniu strategicznym i lokalnym.

Wartość tego miernika spada na przestrzeni lat o 1,1 p.p. z 6% w 2012 r. do 4,9% w 2015 roku.

Prognozowana liczba obiektów ogólnodostępnej infrastruktury sportowej dofinansowanych ze środków budżetu państwa związana jest z potrzebą harmonijnego rozwoju infrastruktury sportowej na terenie całego kraju i likwidacją obszarów nieposiadających żadnych nowoczesnych urządzeń sportowych. W latach 2013-2015 planowane są działania w zakresie rozwoju infrastruktury sportowej jednak w ograniczonym zakresie (w ramach środków budżetu państwa) w stosunku do obecnie prowadzonych działań realizowanych w ramach programów wieloletnich oraz związanych z organizacją finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej

UEFA EURO 2012. Liczba dofinansowanych obiektów w latach 2013-2015 planuje się, że będzie się kształtować na jednakowym poziomie 450 sztuk rocznie. Za miarę realizacji drugiego celu jakim jest wzrost pozycji Polski we współzawodnictwie przyjęto miejsce zajmowane przez Polskę w rankingu państwa w mistrzostwach świata seniorów w konkurencjach olimpijskich w danym roku. Rywalizacja sportowa

obejmuje wielką i stale rosnącą liczbę sportów i rozgrywanych w ich ramach konkurencji. Ranking tworzony jest na podstawie sumy punktów zdobytych przez zawodników wszystkich reprezentacji narodowych według punktacji olimpijskiej (za miejsca 1-8) w każdej konkurencji oficjalnego obowiązującego na daną olimpiadę (czteroletni okres pomiędzy igrzyskami olimpijskimi) programu igrzysk.

Funkcja 9. Kultura i dziedzictwo narodowe

Funkcja ta obejmuje działalność kulturalną oraz sprawy rozwoju i opieki nad materialnym oraz niematerialnym dziedzictwem narodowym. W tym obszarze działalności państwa mieści się podtrzymywanie i rozpowszechnianie tradycji narodowej i państwowej, ochrona zabytków, miejsc pamięci narodowej, grobów, cmentarzy wojennych. Wspierana jest działalność muzeów, działalność twórcza i artystyczna, kultura ludowa oraz rękodzieło artystyczne. Promocja kultury i dziedzictwa narodowego uwzględnia starania o rozwój wydawnictw, księgarstwa, bibliotek i czytelnictwa, edukacji kulturalnej, wystaw artystycznych oraz wymiany kulturalnej z zagranicą. Ponadto w ramach funkcji 9 realizowane są

przedsięwzięcia związane z zachowaniem, ochroną i rewitalizacją materialnego dziedzictwa kulturowego poprzez renowację, konserwację oraz adaptację obiektów zabytkowych. Budowane i modernizowane są obiekty wykorzystywane do upowszechniania dóbr kultury narodowej oraz jej promocji. Zakres funkcji wpisuje się w priorytet rozwojowy *Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego, przy jednoczesnym usprawnieniu procesów komunikacji społecznej* określony w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (obszar strategiczny Kapitał Społeczny) oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego (obszar strategiczny Rozwój Regionalny).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	1,74	5,9

Na realizację zadań w ramach funkcji 9 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 7,64 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych, otrzymujących dotacje podmiotowe na 1000 osób w danym roku	47,52	48,88	50,55	51,08
	Liczba nowo wybudowanych, modernizowanych, pozyskanych i wyposażonych obiektów służących kulturze w roku/na rok poprzedni (%)	136,67	80,49	111,62	85,52
Ochrona i poprawa stanu zachowania dziedzictwa narodowego	Liczba zabezpieczonych odrestaurowanych nieruchomości obiektów dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą w danym roku	562	695	667	658

Liczba zabezpieczonych (zdigitalizowanych), odrestaurowanych ruchomych obiektów dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą w danym roku	55 767 780	57 050 698	57 469 512	57 716 745
--	------------	------------	------------	------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Rozległe pole działań w dziedzinie kultury i dziedzictwa narodowego charakteryzuje się ogromną różnorodnością i dużą liczbą zaangażowanych podmiotów. Wybrane mierniki siłą rzeczy odnoszą się tylko do wybranych rodzajów aktywności. Miernik widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych, otrzymujących dotacje podmiotowe na 1000 osób w danym roku bada skuteczność działań mających na celu zwiększenie uczestnictwa społeczeństwa w kulturze. Zmiany wartości miernika od 47,6 w 2011 r. do 51,08 w 2015 r. obrazują większą dostępność usług kulturalnych (instytucji artystycznych np. teatrów, oper) i wzrost zainteresowania kulturą wśród społeczeństwa. Pożądaną wzrost wartości miernika świadczy o wzroście efektywności działań instytucji artystycznych.

Liczba nowo wybudowanych, modernizowanych, pozyskanych i wyposażonych obiektów służących kulturze w roku/na rok poprzedni (%) mierzy skuteczność realizacji działań mających na celu rozwój, utrzymanie i pielęgnację materialnej substancji kultury. Poziom miernika obrazuje dynamikę rozwoju infrastruktury kultury oraz poprawę dostępności do zasobów kultury na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Procentowa wartość miernika w omawianym okresie ulega znacznym

wahaniom, jednakże patrząc na jednostkowe wartości w poszczególnych latach liczby nowo wybudowanych, modernizowanych, pozyskanych i wyposażonych obiektów służących kulturze (w roku 2011 – 180 obiektów, w roku 2015 – 189 obiektów) widoczny jest rozwój infrastruktury kultury.

Ochrona dziedzictwa narodowego jest procesem, który lepiej poddaje się pomiarowi niż cel poprzedni. Liczba zabezpieczonych, odrestaurowanych nieruchomości dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą w danym roku wskazuje rozmiary zaangażowania w rewaloryzację, prace remontowe i konserwatorskie obiektów polskiego dziedzictwa narodowego znajdujących się w kraju oraz obiektów polskich lub z Polską związanych, znajdujących się poza granicami kraju.

Liczba zabezpieczonych (zdigitalizowanych), odrestaurowanych ruchomych obiektów dziedzictwa narodowego w kraju i za granicą w danym roku ukazuje efekty konserwacji i digitalizacji ruchomych dóbr kultury. Planowany wzrost wartości miernika o 2 mln z ok. 56 mln w 2011 r. do prawie 58 mln w 2015 r. pozwoli na rozszerzenie masowego i taniego dostępu do dóbr kultury narodowej.

Funkcja 10. Nauka polska

W ramach funkcji 10 realizowane są działania związane z polityką naukową, naukowo-techniczną i innowacyjną państwa. Wydatki publiczne są koncentrowane na działaniach prorozwojowych i innowacyjnych, których celem jest podniesienie poziomu i efektywności nauki w Polsce, wzmocnienie powiązań z gospodarką oraz wzrost jej konkurencyjności międzynarodowej. Działania realizowane w ramach obszaru funkcji 10 skierowane są

również na rozwój kadr dla innowacyjnej i efektywnej gospodarki. Zakres funkcji wpisuje się w dwa priorytety rozwojowe *Stymulowanie innowacyjności w gospodarce i Wzmocnienie konkurencyjności gospodarki i nauki polskiej w skali międzynarodowej* określone w projektowanej *Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki* (obszar strategiczny Innowacyjność).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	5,16	16,40

Na realizację zadań w ramach funkcji 10 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 21,56 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Miernik				
	Nazwa	Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Podniesienie poziomu wyników badań naukowych	Liczba publikacji polskich autorów w światowej liczbie publikacji naukowych w czasopiśmie objętych bazą SCOPUS	30 000	32 000	33 000	34 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

W ramach funkcji 10 ograniczono prezentację celów do jednego podstawowego, jakim jest podniesienie poziomu wyników badań naukowych. Efektywność postawionego celu mierzona jest za pomocą jednego miernika ilościowego, związanego z liczbą publikacji

naukowych autorów polskich w światowych publikacjach. Zgodnie z prognozami liczba publikacji powinna wzrastać o ponad 4% średniorocznie, co ma wynikać ze zwiększonej aktywności publikacyjnej polskich uczonych i badaczy.

Funkcja 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic

Funkcja 11 obejmuje działalność dysponentów odpowiedzialnych za sprawy obrony państwa oraz Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, w tym udział w przedsięwzięciach wojskowych wynikających z umów międzynarodowych. Podstawowym zadaniem państwa w tym obszarze jest rozwój zdolności operacyjnych sił zbrojnych dla zapewnienia skutecznej obrony i ochrony polskich granic w ramach działań prowadzonych samodzielnie oraz w ramach obrony kolektywnej – również poza granicami Polski. W zakresie wypełniania obowiązków sojuszniczych Siły Zbrojne RP utrzymują gotowość do uczestnictwa w działaniach

organizowanych przez NATO, UE lub w ramach doraźnych koalicji państw. Ponadto w ramach funkcji dysponenti prowadzą działania polegające m.in. na rozpoznawaniu i przeciwdziałaniu zagrożeniom zewnętrznym godzącym w bezpieczeństwo, obronność, niepodległość i nienaruszalność terytorium RP. Zakres funkcji wpisuje się w priorytet rozwojowy *Wzmacnianie potencjału bezpieczeństwa narodowego* określony w projektowanej Strategii Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej (obszar strategiczny Bezpieczeństwo Narodowe).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
		22,32

Na realizację zadań w ramach funkcji 11 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 97,33 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Miernik				
	Nazwa	Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Zapewnienie niepodległości i nienaruszalności terytorialnej RP	Wskaźnik ukończenia żołnierzami zawodowymi Sił Zbrojnych RP czasu „P” (stan ewidencyjny żołnierzy zawodowych do liczby stanowisk etatu czasu „P”)	100%	100%	100%	100%
	Relacja wskaźnika potencjału bojowego do jego poziomu z roku poprzedniego	1,003	0,998	1,030	1,032
	Średnioroczna liczba żołnierzy skierowanych do PKW* w stosunku do poziomu ambicji narodowych ("Strategia udziału SZ RP** w operacjach poza granicami kraju")	0,93	0,59	0,42	0,1

Stan osobowy Sił Zbrojnych RP (na koniec roku)	100 000 SZ RP	100 000 SZ RP	100 000 SZ RP	100 000 SZ RP
	20 000 NSR***	20 000 NSR	20 000 NSR	20 000 NSR

* *Polski Kontyngent Wojskowy*

** *Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej,*

*** *Narodowe Siły Rezerwowe*

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Obrony Narodowej*

Zapewnienie niepodległości i nienaruszalności terytorialnej RP jest nadrzędnym celem państwa, którego odpowiednie finansowanie stanowi niepodważalny priorytet budżetu państwa. Rozmiary wydatków i prognozowane wartości mierników wskazują na poprawność działań w ramach tej funkcji. Do wyliczenia miernika „Wskaźnik ukończenia żołnierzami zawodowymi...” przyjęto stan ewidencyjny żołnierzy zawodowych na poziomie 100 000 oraz liczbę stanowisk etatowych na poziomie 100 000. Przewiduje się, że wskaźnik ukończenia żołnierzami zawodowymi Sił Zbrojnych RP czasu „P” będzie utrzymywać się na stałym poziomie tj. 100% w latach 2012-2015 (w roku 2011 poziom ten wyniósł 96,5%).

Wskaźnik potencjału bojowego do jego poziomu z roku poprzedniego oblicza się z wykorzystaniem Jednostkowych Wskaźników Jakościowych określonych metodą EPOCC dla poszczególnych grup sprzętowych zasadniczego uzbrojenia i sprzętu wojskowego Sił Zbrojnych RP. Nieznaczny spadek wskaźnika potencjału bojowego w 2013 r. w porównaniu z 2012 r. o 0,005% będzie skutkiem wycofywania bojowych wozów piechoty (BWP) oraz samolotów szkolno-bojowych ISKRA.

Z kolei na lata 2014-2015 planowany jest wzrost tego wskaźnika, wynikający z modernizacji KTO Rosomak oraz dostawy nowych transporterów opancerzonych.

Wartość miernika „Średnioroczna liczba żołnierzy skierowanych do PKW...” obejmuje średnioroczną liczbę żołnierzy skierowanych do Polskich Kontyngentów Wojskowych w danym roku, wielkość sił jednocześnie przebywających poza granicami kraju, wynikającą ze „Strategii udziału SZ RP w operacjach międzynarodowych”, utrzymanie zaangażowania w PKW KFOR, w przypadku przejścia operacji do fazy GATE III oraz zaangażowanie SZ RP w Afganistanie po 2014 r., uzależnione od podjęcia odpowiednich decyzji zarówno przez władze sojuszu jak i RP. Jego wartość na przestrzeni lat zmniejsza się.

Ostatni miernik prezentuje stan osobowy Sił Zbrojnych RP na koniec danego roku. Planuje się że w latach 2012-2015 liczebność sił zbrojnych wyniesie 100 000 żołnierzy zawodowych i 20 000 żołnierzy Narodowych Sił Rezerwowych, zgodnie z założeniami „Programu rozwoju Sił Zbrojnych na lata 2009-2018”.

Funkcja 12: Środowisko

Polityka w zakresie funkcji 12 obejmuje sprawy bezpieczeństwa energetycznego, ochrony środowiska (system gospodarowania odpadami, wycofywanie z produkcji i użytkowania substancji i materiałów niebezpiecznych, oczyszczalnie i systemy kanalizacyjne, substancje szczególnie szkodliwe odprowadzane od środowiska), racjonalnej gospodarki zasobami naturalnymi (gospodarka wodna, zrównoważona, wielofunkcyjna gospodarka leśna, system obszarów chronionych, bioróżnorodność, rekultywacja gleb, zrównoważona gospodarka zasobami złóż kopaliny), technologii informatycznych

i komunikacyjnych (tzw. inteligentna energia obejmująca działania mające na celu zwiększenie wykorzystania i zapotrzebowania na wydajność energetyczną, technologie środowiskowe). Zakres funkcji wpisuje się w priorytet rozwojowy *Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska i poprawa jego stanu* określony w projektowanej Strategii i obszarze strategicznym Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko oraz Politykę Ekologiczną Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	0,62	2,05

Na realizację zadań w ramach funkcji 12 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 2,67 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Miernik				
	Nazwa	Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Zaspokojenie potrzeb wodnych ludności i gospodarki narodowej oraz ograniczenie zagrożeń wywołanych przez powódzie i susze, w połączeniu z utrzymaniem dobrego stanu wód i związanych z nimi ekosystemów	Udział nakładów na gospodarkę wodną w PKB (%)	0,04	0,08	0,08	0,04
Ochrona i poprawa stanu środowiska w szczególności poprzez zachowanie różnorodności biologicznej oraz właściwą gospodarkę odpadami	Powierzchnia obszarów objęta różnymi formami ochrony przyrody (ha)	13 629 000	13 629 000	13 629 000	13 629 000
	Masa składowanych odpadów w skali kraju/masa wytworzonych odpadów w skali kraju (%)	22,00	21,50	21,00	20,50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Środowiska

Zaspokojenie potrzeb wodnych, ograniczenie powodzi i susz oraz poprawa stanu środowiska wodnego stanowi pierwszy cel dla funkcji 12 i wskazuje na kluczowe znaczenie wydatków publicznych dla gospodarki wodnej, w tym utrzymania optymalnego zaopatrzenia w wodę jako pierwszorzędnego dobra publicznego. Udział nakładów na gospodarkę wodną w PKB w 2011 roku wyniósł 0,068%. Prognozowana na rok 2012 relacja wyniesie 0,04%, w latach 2013-2014 nakłady będą dwukrotnie wyższe, po czym zmniejszają się w roku 2015 do stanu z roku 2012. Wynika to ze znacznego wzrostu wydatków w latach 2013-2014 w stosunku do roku 2012, które planowane są na realizację projektów z udziałem środków UE w ramach podpisanych umów i pre-umów (kwota ogółem na lata 2013-2014 – 870 mln zł). Natomiast w roku 2015 kończy się realizacja części projektów i planowana na ten rok kwota wydatków wynosi odpowiednio mniej (122,1 mln zł). Powyższe ma wpływ zarówno na znaczny wzrost, jak i spadek wartości mierników zaprezentowanych w WPPF dla funkcji 12 na lata 2013-2015.

Kolejny cel dla funkcji Środowisko to ochrona i poprawa stanu środowiska. Powierzchnia obszarów objęta

różnymi formami ochrony przyrody (w ha) stanowi całkowitą powierzchnię form ochrony przyrody, z uwzględnieniem obszarów lądowych i morskich. Zakłada się, że wartość miernika dla lat 2012-2015 będzie stabilna i kształtować się będzie na poziomie 13 629 000 ha (podobnie jak w roku 2011). Stałość wartości miernika wynika z faktu, że objęcie obszarów ochroną przyrody wymaga długoletniego procesu formalno-prawnego.

Masa składowanych odpadów w skali kraju / masa wytworzonych odpadów w skali kraju (w %) odzwierciedla stan gospodarki odpadami w kraju oraz stopień realizacji drugiego celu dla funkcji 12. Prezentowane wartości miernika wykazują stałą coroczną tendencję spadkową, począwszy od roku 2011, w którym odnotowano 22,4%. W latach 2012-2015 prognozuje się spadek wartości tego miernika, stale co roku o 0,5 p.p. Oznacza to, że działania w zakresie gospodarki odpadami powinny przynosić stopniowe pozytywne efekty poprzez ograniczanie odsetka składowanych odpadów oraz ich negatywnych skutków.

Funkcja 13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny

W ramach funkcji 13. do istotnych zadań należy obsługa ubezpieczonych i świadczeniobiorców oraz ich rodzin w ramach systemów zaopatrzenia i ubezpieczenia społecznego. Państwo prowadzi działalność na rzecz

zabezpieczenia bezpieczeństwa socjalnego obywateli wspierając ich w sytuacjach kryzysowych, umożliwiając zaspokojenie niezbędnych potrzeb, a także podnosząc skuteczność działań służb publicznych w tym zakresie.

Podejmowane są działania na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych poprzez podnoszenie skuteczności rehabilitacji społecznej oraz włączanie partnerów społecznych w działania sprzyjające aktywizacji społecznej. Państwo odpowiada za tworzenie norm regulujących stosunki w zakresie ubezpieczeń społecznych oraz spraw kombatantów i osób

represjonowanych, a także rozwijanie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Zakres funkcji wpisuje się w priorytet rozwojowy *Poprawa spójności społecznej poprzez ukierunkowanie polityki społecznej na ograniczenie deficytów i dysfunkcji oraz ich konsekwencji* określony w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego (obszar strategiczny Kapitał Ludzki).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
		90,29

Na realizację zadań w ramach funkcji 13 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 382,34 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Systemowe wsparcie rodzin oraz osób będących w trudnej sytuacji życiowej	Stosunek liczby osób objętych ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym w systemie powszechnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	0,60	0,62	0,62	0,63
Ochrona aktywnych zawodowo obywateli przed skutkami różnego rodzaju ryzyka związanego z aktywnością zawodową					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

W ramach funkcji 13 Państwo realizuje dwa cele. Pierwszym z nich jest wsparcie rodzin oraz osób w trudnej sytuacji życiowej. Drugi cel sformułowany został jako ochrona aktywnych zawodowo przed skutkami różnych ryzyk związanych z pracą. Użyty do pomiaru celów funkcji 13 miernik obejmuje osoby ubezpieczone w systemie powszechnym i obrazuje zasięg tego segmentu ubezpieczeń społecznych. Zawężenie treści miernika do obszaru systemu powszechnego podyktowane jest problemami

definitywnymi, które utrudniają skonstruowanie miernika obejmującego wszystkie systemy ubezpieczenia i zaopatrzenia społecznego, a także prostotą i szybkością obliczenia jego wartości. Ponadto wybrany wskaźnik jest adekwatny do założonego celu, jakim jest rozszerzenie grupy osób objętych ochroną przed ryzykami związanymi z aktywnością zawodową. Prognozowane wartości (od 0,60 w 2012 r. do 0,63 w 2015 r.) wskazują na rozszerzenie ochrony osób w wieku produkcyjnym.

Funkcja 14. Rynek pracy

Jednym z głównych zadań państwa w ramach funkcji 14 jest wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu. Publiczne służby zatrudnienia wykorzystują instrumenty aktywnej polityki rynku pracy. Celem działań jest dążenie do pełnego i produktywnego zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich, osiągnięcia wysokiej jakości pracy, wzmacniania integracji oraz solidarności społecznej, zwiększenia mobilności na rynku pracy. W ramach funkcji stosowane są instrumenty z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych, różne

formy pomocy dla pracodawców zatrudniających takie osoby oraz zindywidualizowane działania na rzecz osób niepełnosprawnych. W ramach funkcji 14 państwo prowadzi również działalność na rzecz poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz rozwoju instytucji dialogu społecznego. Zakres funkcji wpisuje się w priorytet rozwojowy *Wspieranie aktywności zawodowej oraz wykorzystania potencjału demograficznego* określony w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego (obszar strategiczny Kapitał Ludzki).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	1,06	3,45

Na realizację zadań w ramach funkcji 14 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 4,51 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Zwiększenie aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	51,0%	51,3%	51,6%	51,9%
	Wskaźnik wypadkowości	8,6	8,6	8,6	8,6
Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy	Odsetek kontroli dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w ogólnej liczbie kontroli	70%	70%	70%	70%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

Zwiększenie aktywności zawodowej w pełni odzwierciedla zastosowany miernik – wskaźnik zatrudnienia, zdefiniowany jako odsetek osób pracujących powyżej 15 roku życia. Odnosi się on wprost do całokształtu działań podejmowanych w zakresie wspierania zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu i stanowi jeden z najważniejszych instrumentów pozwalających monitorować zmiany na rynku pracy. Prognozowana poprawa wartości miernika o 1,2 p.p. w okresie 2011-2015 wskazuje na planowane systematyczne zwiększanie aktywności zawodowej w Polsce.

Drugi cel określony jako poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy wskazuje na pożądaną zmianę jakości środowiska pracy w jakim funkcjonują zatrudnieni.

Miernik wskaźnik wypadkowości odnosi się do jednego z najważniejszych obszarów w zakresie poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy, pozwalający monitorować, w jakim stopniu zmienia się względna częstotliwość wypadków przy pracy. Prognozuje się, że wartość tego miernika pozostanie na stabilnym poziomie w latach objętych planem. Odsetek kontroli dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w ogólnej liczbie kontroli obrazuje relatywną wysoką wagę spraw dotyczących bezpieczeństwa i warunków pracy w działalności kontrolnej państwa, sprawowanej przez Państwową Inspekcję Pracy. Wartości miernika wskazują, że realizowaną ilość kontroli odnośnie spraw BHP uznano za optymalną.

Funkcja 15. Polityka zagraniczna

Funkcja ta dotyczy relacji Rzeczypospolitej Polskiej z innymi państwami oraz z organizacjami międzynarodowymi. Kluczowym zagadnieniem jest koordynacja polityki zagranicznej państwa, reprezentowanie i ochrona interesów RP i jej obywateli oraz polskich osób prawnych. Działania polegają na monitorowaniu i analizowaniu sytuacji wewnętrznej w innych krajach, prowadzeniu polityki w relacjach dwustronnych oraz na płaszczyźnie organizacji

międzynarodowych – w obszarze współpracy politycznej, gospodarczej, humanitarnej, kulturalnej oraz promocji Polski. Istotną rolę instytucji realizujących zadania w ramach funkcji jest kreowanie pozytywnego wizerunku Polski, w tym poprzez promocję polskiej kultury, nauki, edukacji i turystyki. Zakres funkcji wpisuje się w priorytet rozwojowy *Wzmocnienie systemu instytucjonalnego państwa* określony w projektowanej strategii i obszarze strategicznym *Sprawne Państwo*.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	1,12	3,31

Na realizację zadań w ramach funkcji 15 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012–2015 kwotę 4,43 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Miernik				
	Nazwa	Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Dyplomacja RP w służbie obywatela i innych polskich podmiotów	Poziom satysfakcji społecznej z działalności dyplomacji (badanie opinii publicznej)	dobra	dobra	dobra	dobra
	Ocena dyplomacji polskiej w środowisku opiniotwórczym	dobra	dobra	dobra	dobra
Polska w gronie liczących się krajów w stosunkach międzynarodowych	Liczba osób zajmujących najwyższe stanowiska w UE, NATO, systemie NZ	38	16	17	18
	Analiza postrzegania Polski w mediach zagranicznych	dobra	dobra	dobra	dobra

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Zgodnie ze sformułowaniem pierwszego celu dyplomacja polska powinna dobrze służyć obywatelom i innym podmiotom polskim. Poziom satysfakcji społecznej z działalności dyplomacji RP (badanie opinii publicznej) to miernik jakościowy. Miernik ten ocenia działania dyplomacji RP w oparciu o sondaże opinii publicznej, w tym zlecane przez MSZ. Oceniany jest również poziom satysfakcji opinii publicznej z prowadzonej polityki zagranicznej państwa oraz postawa i oczekiwania społeczeństwa wobec dyplomacji i służby zagranicznej RP. Ocena dyplomacji Polskiej w środowisku opiniotwórczym bada postrzeganie działań dyplomacji RP przez środowiska opiniotwórcze, zajmujące się polityką zagraniczną państwa. Badania polegają na przeprowadzaniu wywiadów z ekspertami. Dla obydwu powyższych mierników przyjęto uzyskanie oceny dobrej.

Drugi cel postuluje optymalną pozycję Polski w kontaktach międzynarodowych. Liczba osób

zajmujących najwyższe stanowiska w UE, NATO, systemie NZ wskazuje na aktywność dyplomacji i poziom kompetencji polskich urzędników. Wykazane w 2013 r. zmniejszenie wartości miernika wynika z planowanej zmiany metodologii szacowania liczby osób zajmujących najwyższe stanowiska w strukturach Unii Europejskiej poprzez zawężenie kręgu stanowisk zaliczanych do najwyższych. W latach następnych prognozuje się wzrost wartości tego miernika.

Drugim miernikiem celu związanego z międzynarodową pozycją Polski jest analiza postrzegania Polski w mediach zagranicznych. Stopień realizacji celu określonego tym miernikiem jest obliczany na podstawie m.in. liczby i ogólnego charakteru wzmianek o Polsce, procentowej wartości wzmianek zaklasyfikowanych jako pozytywne, czy analitycznej oceny wizerunku Polski dokonywanej przez placówki zagraniczne. Wartości miernika wskazane na wszystkie lata objęte aktualizacją to ocena dobra.

Funkcja 16. Sprawy obywatelskie

Funkcja 16 obejmuje swym zakresem obszar działalności państwa odpowiedzialny za sprawy organizacji urzędów administracji publicznej oraz procedur administracyjnych, ewidencji ludności, dowodów osobistych i paszportów, rejestracji stanu cywilnego. W ramach tej funkcji wykonywane są zadania z zakresu wdrażania e-administracji. Koordynowana jest polityka migracyjna państwa oraz wspieranie Polonii i Polaków za granicą, w tym polskich instytucji kulturalnych i oświatowych za granicą. Obszar funkcji obejmuje również stosunki Państwa z Kościołem Katolickim, innymi kościołami i związkami wyznaniowymi oraz kwestie związane z zachowaniem

i rozwojem tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz języków regionalnych. Funkcja obejmuje współpracę z organizacjami pożytku publicznego oraz rozwijanie dialogu i partnerstwa społecznego. W funkcję 16 wpisuje się również działalność Samorządowych Kolegiów Odwoławczych, których funkcjonowanie ma zagwarantować poprawę działania administracji publicznej w odniesieniu do działania organów samorządu terytorialnego. Zakres funkcji wpisuje się w dwa priorytety rozwojowe *Wzmocnienie systemu instytucjonalnego państwa* oraz *Zapewnienie wysokiej jakości i dostępności usług publicznych* określony w projektowanej strategii i

obszarze strategicznym Sprawne Państwo oraz *Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne* określany w Strategii Rozwoju Regionalnego (obszar strategiczny Rozwój Regionalny) jak

również *Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne* określany w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (obszar strategiczny Kapitał Społeczny).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	1,37	5,18

Na realizację zadań w ramach funkcji 16 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 6,55 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Zapewnienie przysługujących praw obywatelskich przez organy administracji publicznej oraz poprawa obsługi administracyjnej obywatela	Liczba skarg zasadnych w stosunku do liczby skarg ogółem	18%	17%	16%	15%
	Liczba usług realizowanych drogą elektroniczną w stosunku do liczby usług przyjętych do informatyzacji	12%	16%	22%	32%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji

Cel działań w ramach funkcji Sprawy obywatelskie jest związany ze skutecznym egzekwowaniem praw obywatelskich w kontaktach z administracją publiczną i jakością obsługi obywateli. Miernik liczba skarg zasadnych w stosunku do liczby skarg ogółem ma za zadanie monitorowanie prawidłowości (zgodności z obowiązującymi przepisami) załatwiania skarg przez terenowe organy administracji publicznej. Stwierdzenie, że skarga jest uzasadniona oznacza, że organ którego (działania) skarga dotyczyła w sposób nieprawidłowy wykonywał swoje obowiązki tj. naruszył obowiązujące przepisy prawa. Należy podkreślić, że prognozowane malejące wartości miernika (począwszy od poziomu

zbliżonego do uzyskanego w roku 2011) są satysfakcjonujące gdyż świadczą o poprawie jakości pracy terenowych organów administracji publicznej.

Liczba usług realizowanych drogą elektroniczną w stosunku do liczby usług przyjętych do informatyzacji jest to stosunek liczby usług wspieranych elektronicznie w systemie ePUAP do wszystkich usług świadczonych przez urzędy wojewódzkie, urzędy marszałkowskie, starostwa powiatowe i miasta na prawach powiatu. Odsetek usług realizowanych drogą elektroniczną zgodnie z prognozą wzrośnie pomiędzy rokiem 2011 a 2015 blisko trzykrotnie z ok. 11% do 32%.

Funkcja 17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju

Funkcja 17 wpisuje się w obszar strategicznego zarządzania polityką rozwoju, której celem jest efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Zarządzanie polityką rozwoju wiąże się m.in. z przygotowaniem szeregu dokumentów strategicznych, jak: Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020, Strategii Rozwoju Polski Wschodniej do 2020 roku, Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Strategii Rozwoju Kraju 2020. Ponadto w ramach funkcji 17

realizowane są zadania związane z zarządzaniem, koordynacją i wdrażaniem programów realizowanych w ramach Narodowej Strategii Spójności 2007-2013, Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Mechanizmu Finansowego EOG oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, innych programów i inicjatyw oraz zadania związane z realizacją projektów finansowanych w ramach tych programów. Zakres funkcji wpisuje się w cele i kierunki działań określone w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego (obszar strategiczny Rozwój Regionalny).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	2,63	5,54

Na realizację zadań w ramach funkcji 17 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 8,17 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Miernik				
	Nazwa	Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Efektywne wykorzystanie przez Polskę środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej, w ramach programów zarządzanych lub koordynowanych przez Ministra Rozwoju Regionalnego	Wartość środków certyfikowanych w ramach programów do wartości alokacji wkładu pomocy zagranicznej na program	43,43%	58,53%	75,09%	97,90%
	Wartość środków zakontraktowanych w ramach programów do wartości alokacji wkładu pomocy zagranicznej na program	80,67%	90,76%	98,24%	101,08%
Efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju - wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym	Wzrost PKB w porównaniu do roku poprzedniego (w cenach stałych; w %)	2,5%	2,9%	3,2%	3,8%
	PKB per capita w PPS w porównaniu do średniej unijnej UE-27 (w %)	65%	66%	67%	69%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego i Ministerstwa Finansów

Efektywne wykorzystanie środków z bezzwrotnej pomocy zagranicznej jest jednym z warunków poprawy dobrobytu społecznego, wynikającego z uczestnictwa Polski w ramach Unii Europejskiej. Wybrane mierniki pokazują skalę wykorzystania środków z bezzwrotnej pomocy zagranicznej udostępnionej Polsce w ramach poszczególnych programów, którymi zarządza lub które koordynuje Minister Rozwoju Regionalnego. Prognozowane wartości mierników na 2015 rok wskazują, że wartość środków zakontraktowanych będzie wyższa niż wartość dostępnej alokacji, co ma na celu zabezpieczenie pełnego wykorzystania przyznanych środków pomocowych. Prognozowana wartość środków certyfikowanych do wartości alokacji w 2015 r. osiągnie 97,9%.

Drugim celem działań w ramach funkcji 17 jest efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i

innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Wykorzystano mierniki skupione na ostatecznych efektach działań. W 2011 roku według wstępnych danych tempo wzrostu PKB wyniosło 4,3%. Prognozy wskazują na jego zmniejszenie do 2,5% w 2012 roku na skutek globalnego spowolnienia gospodarczego i następnie niewielkie przyspieszenie do 3,8% w roku 2015. Miernik PKB per capita w PPS w porównaniu do średniej unijnej UE-27 (w %) uwzględniający różnice w sile nabywczej walut obrazuje zróżnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego pomiędzy Polską a średnim poziomem w UE-27. Uwzględniając tempo rozwoju Polski w kolejnych latach, wyższe niż w całej Unii Europejskiej założono, iż różnica w tym zakresie pomiędzy Polską, a średnią Unii Europejskiej będzie stale maleć.

Funkcja 18. Sprawiedliwość

Nadrzędnym celem funkcji Sprawiedliwość jest zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu i rozpatrzenia spraw w rozsądnym terminie (bez nieuzasadnionej zwłoki). W obszarze sądownictwa powszechnego planowane do realizacji działania mają służyć ułatwianiu dostępu do wymiaru sprawiedliwości, podniesieniu sprawności wykonania orzeczeń sądowych,

zapewnieniu rzetelnego procesu, a także usprawnieniu funkcjonowania sądów powszechnych i procesu sprawowania wymiaru sprawiedliwości, w celu skutecznego dochodzenia praw przez obywateli. Efektem poprawnej realizacji ustawowych zadań więziennictwa oraz wdrożenia rozwiązań wynikających z dokumentów strategicznych ma być poprawa bezpieczeństwa państwa

i obywateli poprzez zapewnienie warunków dla nieuchronności wykonywania kary pozbawienia wolności (z wykorzystaniem alternatywnych do izolacji więziennej form wykonywania tej kary) zwiększenie bezpieczeństwa wykonywania kary pozbawienia wolności oraz skuteczności resocjalizacji osób skazanych na kary ograniczenia i pozbawienia wolności. W obszarze wykonywania orzeczeń sądów wobec nieletnich zakłada się poprawę warunków organizacyjno-technicznych funkcjonowania zakładów poprawczych i schronisk dla

nieletnich, a zasadniczymi efektami powinny być zwiększenie skuteczności resocjalizacji i readaptacji społecznej oraz ograniczanie zjawiska recydywy wśród wychowanków tych placówek. Szczególnym zadaniem jest współdziałanie przy wdrożeniu Programu na Rzecz Pomocy Ofiarom Przestępstw. Zakres funkcji wpisuje się w priorytet rozwojowy *Zwiększenie jakości i efektywności funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości* określony w projektowanej strategii i obszarze strategicznym Sprawne Państwo.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	9,05	29,68

Na realizację zadań w ramach funkcji 18 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 38,73 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Zagwarantowanie obywatelom konstytucyjnego prawa do sądu	Odsetek obywateli pozytywnie oceniających pracę sądów	37	38	39	40
	Odsetek spraw, w których uwzględniono skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki	0,018	0,017	0,016	0,016
Zapewnienie bezpieczeństwa społecznego poprzez izolację osób tymczasowo aresztowanych i skazanych na karę pozbawienia wolności oraz resocjalizację wychowanków zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich	% zaludnienia w zakładach karnych i aresztach śledczych	99	100	100	100
	Powrotność wychowanków zakładów poprawczych na drogę przestępstwa	57,5%	57%	56%	55%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Sprawiedliwości

Pierwszy cel związany jest z fundamentalnym prawem obywatelskim – prawem do sądu gwarantowanym przez Konstytucję RP. Stan realizacji tego celu jest mierzony dwoma miernikami jakościowymi. Odsetek obywateli pozytywnie oceniających pracę sądów, określany jest na podstawie cyklicznych badań opinii publicznej przeprowadzanych przez Centrum Badania Opinii Społecznej. W roku 2012 jego prognozowana wartość kształtuje się na poziomie 37%. W kolejnych latach zakłada się dalszą, systematyczną jego poprawę, do wartości 40% w roku 2015. Prognoza miernika odsetek spraw, w których uwzględniono skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki odnosi się do spraw, w których zasądzono sumy pieniężne na mocy ustawy o skardze za naruszenie prawa strony do

rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Prognoza na kolejne lata zakłada systematyczną poprawę sytuacji w tym obszarze.

Drugi cel odnosi się do zapewnienia bezpieczeństwa społecznego poprzez izolację osób tymczasowo aresztowanych i skazanych oraz resocjalizację wychowanków zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. Podstawą naliczania miernika % zaludnienia w zakładach karnych i aresztach śledczych jest stosunek liczby osadzonych w oddziałach mieszkalnych zakładów karnych i aresztów śledczych do pojemności tychże oddziałów, wyrażony w procentach. Prognozowana wartość miernika w okresie dwuletnim powinna wzrosnąć o 1 punkt procentowy z 99% w roku 2012 do 100%

w roku 2013. Zakłada się, że w latach 2014 – 2015 relacja ta się nie zmieni.

Miernik powrotność wychowanków zakładów poprawczych na drogę przestępstwa w sposób bezpośredni mierzy skuteczność resocjalizacji wychowanków zakładów dla nieletnich. Poprawy tego miernika należy spodziewać się począwszy od 2012 r. Sprzyjać temu będzie opuszczanie zakładów przez

nieletnich, którzy objęci byli kursami kształcenia zawodowego. Istotne znaczenie będzie miała również okoliczność przygotowania nieletnich do opuszczenia zakładu poprawczego w ramach hosteli. Dynamika zmian powinna oscylować w granicach od 1 do 1,5 p.p. W latach kolejnych planowane jest stopniowe zmniejszanie wartości tego miernika do poziomu 55% w 2015 r.

Funkcja 19. Infrastruktura transportowa

Zadania realizowane w tym obszarze dotyczą w szczególności modernizacji, budowy oraz utrzymania i ochrony infrastruktury transportowej, na którą składa się sieć komunikacji lądowej, transport lotniczy oraz żegluga morska i śródlądowa. Efektem działań jest poprawa dostępności komunikacyjnej Polski i połączenie jej z głównymi europejskimi korytarzami transportowymi. Sprawna infrastruktura transportowa przyczynia się do poprawy warunków życia obywateli, równomiernego rozwoju regionów kraju, a także podniesienia konkurencyjności polskiej gospodarki poprzez ułatwienie warunków działalności gospodarczej. Ważnym elementem polityki transportowej jest również rozwój i

poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, transportu kolejowego i lotniczego. Prace modernizacyjne i nowe inwestycje będą miały w dłuższej perspektywie istotny wpływ na poprawę atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej. Zakres funkcji wpisuje się w trzy priorytety rozwojowe *Sprawną budowa i modernizacja infrastruktury transportowej stanowiącej element zintegrowanego systemu w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym, Zwiększenie dostępności obsługi transportowej dla ludności i gospodarki, Poprawa bezpieczeństwa użytkowników ruchu* określone w projektowanej Strategii Rozwoju Transportu (obszar strategiczny Transport).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	7,64	24,09

Na realizację zadań w ramach funkcji 19 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 31,73 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Dążenie do zrównoważonego międzygałęziowo rozwoju transportu	Długość wybudowanych dróg ekspresowych i autostrad, długość przebudowanych dróg krajowych (w km)	985	266,2	155,7	30,53
	Długość przebudowanych linii kolejowych (w km)	413	505	600	356
Poprawa stanu bezpieczeństwa w transporcie	Liczba ofiar śmiertelnych wypadków drogowych	3559	3506	3453	3401

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej

Zrównoważony międzygałęziowo rozwój transportu wymaga odpowiedniej struktury nakładów na utrzymanie i rozwój poszczególnych rodzajów infrastruktury transportowej. Konieczność nadrobienia wieloletnich zaległości i zaniedbań w tej dziedzinie zmusza do trudnych wyborów w podziale wydatków. Zastosowane mierniki tylko częściowo obrazują realizację zadań w tej dziedzinie, ze względu na poważne zaangażowanie środków spoza budżetu państwa. Miernik długość

wybudowanych dróg ekspresowych i autostrad, długość przebudowanych dróg krajowych (w km) obrazuje postęp w budowie i przebudowie sieci dróg krajowych, co jest jednym z najważniejszych procesów służących poprawie jakości i niezawodności funkcjonowania transportu w Polsce. Miernik obiektywnie pokazuje tempo realizacji w/w procesu i związany jest z realizacją Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011–2015.

Działania realizowane w ramach miernika długość przebudowanych linii kolejowych (w km) wiążą się z modernizacją sieci kolejowej z dostosowaniem do standardów AGC/AGTC, likwidacją ograniczeń prędkości na liniach kolejowych, przywracaniem oraz polepszaniem parametrów technicznych linii kolejowych, a także zwiększaniem szybkości przejazdu na zmodernizowanych odcinkach. Skumulowane efekty działań na rzecz poprawy infrastruktury transportowej, ze względu na ich wieloletni charakter zostaną w dużym stopniu wykorzystane już w roku 2012 przez gości turnieju EURO 2012.

Drugi cel dla funkcji 19 wskazuje na wyjątkowe konsekwencje wydatków na utrzymanie i budowę nowej infrastruktury transportowej. Efektem powinna być poprawa stanu bezpieczeństwa ograniczająca liczbę ofiar

śmiertelnych i rannych wskutek wypadków. Liczba ofiar śmiertelnych wypadków drogowych obrazuje stan zagrożeń w ruchu drogowym i pozwala na ocenę tendencji zmian w tym zakresie. Ponadto umożliwia ocenę skuteczności prowadzonych działań prewencyjnych i egzekucji przepisów o ruchu drogowym. Jednocześnie pokazuje skalę najgroźniejszych skutków wypadków drogowych, a także pozwala na ocenę tendencji zmian w zakresie ofiar śmiertelnych wypadków drogowych. Planowane 4,4% zmniejszenie liczby ofiar do 2015 r. w zestawieniu z rosnącym natężeniem ruchu drogowego wskazuje na umiarkowaną poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Funkcja 20. Zdrowie

W ramach funkcji 20 realizowane są m.in. programy wieloletnie: Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej oraz Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych, finansowane są świadczenia zdrowotne udzielane przez zakłady opieki zdrowotnej osobom nieposiadającym uprawnień z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego, a także leczenie cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą. W ramach tej funkcji finansuje się również procedury wysokospecjalistyczne oraz sprawowany jest nadzór nad Narodowym Funduszem Zdrowia. Ponadto, finansowane są zadania dotyczące infrastruktury ochrony zdrowia (w tym 7 programów wieloletnich), wsparcie działań w zakresie przekształceń samodzielnych publicznych

zakładów opieki zdrowotnej, polityka lekowa państwa oraz inspekcja sanitarna i farmaceutyczna. Program wieloletni „Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia”, polityka lekowa państwa i inspekcja farmaceutyczna. Zakres funkcji wpisuje się w priorytet rozwojowy *Poprawa stanu zdrowia społeczeństwa* określony w projektowanej Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego (obszar strategiczny Kapitał Ludzki). Ponadto funkcja 20 Zdrowie wpisuje się w następujące kierunki interwencji projektowanej Strategii Sprawne Państwo: *efektywny system ochrony zdrowia oraz poprawa efektywności i jakości funkcjonowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego*.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	8,65	26,75

Na realizację zadań w ramach funkcji 20 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 35,4 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez zapewnienie trwałego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń ratujących życie	Ilość donacji krwi wydanej do lecznictwa	1 081 174	1 128 746	1 182 925	1 240 889
	Liczba wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego spełniająca parametr czasu dotarcia do rzeczywistej liczby wyjazdów w ujęciu procentowym	93%	94%	95%	96%
	Liczba wykonanych świadczeń wysokospecjalistycznych finansowanych z budżetu państwa na 1 mln mieszkańców	385,26	385,26	385,26	385,26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Zdrowia

Cel dla funkcji Zdrowie w adekwatny sposób odzwierciedla zakres zaangażowania środków budżetu państwa w tej dziedzinie. Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez zapewnienie trwałego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń ratujących życie jest mierzone precyzyjnie za pomocą czterech specyficznych mierników.

Ilość donacji krwi wydanej do lecznictwa wiąże się z zapewnieniem dostępu do świadczeń zdrowotnych (odpowiednia ilość krwi w szpitalach). Miernik ten wzrasta systematycznie by w roku 2015 osiągnąć wartość o 159 715 donacji więcej niż w roku 2012.

Liczba wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego spełniająca parametr czasu dotarcia do rzeczywistej

liczby wyjazdów w ujęciu procentowym odnosi się do zapewnienia dostępu do świadczeń zdrowotnych tj. medycznych czynności ratunkowych oraz świadczeń towarzyszących, które wiążą się z transportem pacjenta w stanie nagłego zagrożenia z miejsca zdarzenia do szpitalnego oddziału ratunkowego. W 2011 roku odnotowano wartość 92%, zgodnie z prognozami jego planowana wartość wyniesie 93% dla roku 2012 r. i osiągnie o 3 p.p. więcej w roku 2015 r. czyli 96%.

Liczba wykonanych świadczeń wysokospecjalistycznych finansowanych z budżetu państwa na 1 mln mieszkańców jest prognozowana na stałym poziomie dla całego okresu 2012–2015 i wyniesie 385,26 świadczenia.

Funkcja 21. Polityka rolna i rybacka

W ramach tej funkcji realizowane są działania związane ze sprawami produkcji roślinnej i ochrony roślin uprawnych, nasiennictwa, produkcji zwierzęcej i hodowli zwierząt, ochrony zdrowia zwierząt, weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego, nadzoru nad zdrowotną jakością środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, nadzoru nad obrotem produktami leczniczymi i wyrobami medycznymi stosowanymi w weterynarii. Prowadzone są działania związane z realizacją mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej, do których zalicza się m. in. dopłaty bezpośrednie dla rolników oraz dofinansowanie przedsięwzięć w szczególności inwestycyjnych realizowanych w ramach

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, mechanizmów regulacji rynków rolnych, sprawy przetwórstwa i przechowalnictwa rolno-spożywczego oraz jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Realizowane są m. in. działania polegające na racjonalnym gospodarowaniu żywymi zasobami wód oraz dążeniu do podniesienia konkurencyjności polskiego rybactwa i przetwórstwa rybnego. Zakres funkcji wpisuje się w priorytet rozwojowy *Poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz efektywne wykorzystanie ich zasobów i potencjału* określony w projektowanej Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa (obszar strategiczny Rozwój Rolnictwa i Wsi).

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	6,05	17,21

Na realizację zadań w ramach funkcji 21 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 23,26 mld zł. Przy tym poziomie finansowania planuje się uzyskać prognozowane wartości mierników.

Cel	Nazwa	Miernik			
		Wartość miernika			
		2012	2013	2014	2015
Wsparcie konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez wspieranie dochodów gospodarstw wiejskich oraz rozwój obszarów wiejskich	% wykorzystania limitu środków na płatności bezpośrednie (70% z bieżącej kampanii i 30% z poprzedniej kampanii)	100	100	100	100
	% wykorzystania limitu środków EFRROW na realizację programów rozwoju obszarów wiejskich (narastająco)	58,44	72,32	86,18	100
	% wykorzystania limitu środków EFR (narastająco)	49,28	65,89	82,79	100

Liczba wydanych decyzji	356 942	284 108	283 744	284 631
-------------------------	---------	---------	---------	---------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wsparcie konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez wspieranie dochodów gospodarstw wiejskich oraz rozwój obszarów wiejskich jest mierzone za pomocą czterech podstawowych mierników. Działania w zakresie polityki rolnej i rybackiej służące osiągnięciu zaplanowanego celu w dużej mierze realizowane są dzięki wsparciu środków pochodzących z UE. Wybrane mierniki pozwalają na ocenę zaawansowania wykorzystania środków pomocowych przeznaczonych na wsparcie realizacji danego celu. Mierniki wpisujące się w funkcję 21 dotyczą:

1) procentu wykorzystania limitu wydatków przeznaczonych z funduszy europejskich i współfinansowania krajowego (ujętego w odpowiednich częściach budżetowych

i rezerwach celowych) na realizację poszczególnych programów, działań i operacji;

- 2) 100% wykorzystania limitu środków na płatności bezpośrednie (70% z bieżącej kampanii i 30 % z poprzedniej kampanii), zakłada się, że wykorzystanie środków na te płatności będzie stabilne w latach 2013-2015;
- 3) Liczby wydanych decyzji – najwięcej decyzji zostanie wydanych w 2012 roku, tj. ok. 357 tys. W następnych latach liczba wydanych decyzji będzie oscylować wokół 284 tys. rocznie. Zmniejszenie liczby decyzji wynika z ograniczenia zakresu interwencji na rynkach rolnych na skutek stabilizacji cen produktów rolnych na rynku europejskim.

Funkcja 22. Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna

Funkcja Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna obejmuje działania mające charakter wspólny dla zadań realizowanych w zakresie całej części budżetowej lub danej jednostki realizującej poszczególne zadania, których nie udaje się przypisać do żadnego z zadań wyodrębnionych w ramach pozostałych, wcześniej omówionych 21 funkcji. Zalicza

się tu przede wszystkim działalność związaną z zarządzaniem, koordynacją merytoryczną działalności oraz planowaniem strategicznym i operacyjnym, jak również działania mające na celu zapewnienie odpowiedniej obsługi administracyjnej i technicznej dysponenta.

Wydatki budżetu państwa (w mld zł)	Plan 2012	Prognoza 2013-2015 (łącznie wydatki)
	3,72	11,05

Na realizację zadań w ramach funkcji 22 planuje się przeznaczyć łącznie w latach 2012-2015 kwotę 14,77 mld zł.

Ze względu na charakter funkcji nie prezentuje się mierników.